

Miia Marjakangas

KRISTILLISDEMOKRAATTISTEN NUORTEN
ARVOT SHALOM SCHWARTZIN ARVOTEORIAN
NÄKÖKULMASTA

Opinnäytetyö

Yhteisöpedagogikoulutus (AMK)

Humanistisen alan ammattikorkeakoulututkinto

2025

**Kaakkois-Suomen
ammattikorkeakoulu**

Tutkintonimike	Yhteisöpedagogi (AMK)
Tekijä/Tekijät	Miia Marjakangas
Työn nimi	Kristillisdemokraattisten nuorten arvot Shalom Schwartzin arvoteorian näkökulmasta
Toimeksiantaja	Suomen kristillisdemokraatit r.p.
Vuosi	2025
Sivut	44 sivua, liitteitä 1 sivua
Työn ohjaaja(t)	Hokkanen Laura

TIIVISTELMÄ

Opinnäytetyössä tutkittiin Suomen Kristillisdemokraattisten nuorten arvomaailmaa. Tutkimuksen tavoitteena oli tuottaa tietoa siitä, mitkä ovat kristillisdemokraattisten nuorten arvot, kuinka ne eroavat kristillisdemokraattisen puolueen vanhemman jäsenistön arvoista ja nouseeko tuloksista esille ideoita, mitä puolue voisi tehdä kehittääkseen yhteistyötä KD Nuorten kanssa tulevaisuudessa.

Tässä työssä käytettiin apuna arvojen vertailussa arvotutkija Shalom Schwartzin arvoteoriaa. Nuorisobarometristä (2017, 94) käy ilmi, että nuoret arvostavat vain vähän yhteiskunnallisia vaikuttamismenetelmiä. Poliitikassa toimijoiden on tärkeää ymmärtää, miten tässä ajassa nuorten osallisuus syntyy ja miten sitä voidaan parantaa. Nuoret tarvitsevat ohjausta poliittiseen osallisuuteen ja heidät pitää saada sitoutumaan yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen. (Maunu & Kiilakoski 2018, 124--127.) Lähdemateriaalia Suomessa tehdyistä arvotutkimuksista onnistuttiin löytämään vain vähän. Lähteenä tässä työssä käytettiin kirjallisuutta, missä käsiteltiin nuorten osallisuutta yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen ja WWW-dokumentteja. Tutkimustuloksen saamiseksi käytettiin kvantitatiivista eli määrällistä tutkimusta. Tiedonkeruumenetelmäksi laadittiin kyselylomake. Kyselylomake lähetettiin puolueen piiriin mukaan satunnaisella otoksella poimituille jäsenille sähköpostilla. Kyselylomakkeen numeraalisista vastausten keskiarvoista tehtiin taulukot neljän arvotyypin mukaan. Keskiarvoja vertaamalla saatiin jokaisesta arvotyypistä tutkittua ikäryhmien väliset erot arvokysymyksiin.

Erot tutkimukseen valitsemieni kahden ikäryhmän alle 33-vuotiaat ja 34--78-vuotiaiden välillä eivät olleet merkittävän suuria. Isoimmat erot tulivat arvotyypin *avoimuus muutokselle* kohdalla. Kyselyyn osallistuneet Kristillisdemokraattisten Nuorten jäsenet olivat enemmän samaa mieltä kuin iäkkäämmät puolueen jäsenet seuraavissa väitteissä: 1) *ponnistelen päästäkseni merkittäviin suorituksiin*, 2) *uusien ideoiden tuottaminen ja luovuus on minulle tärkeää*, 3) *minua ajaa voimakas tiedonjano*, 4) *minusta on oikein ottaa riskejä*, 5) *hyväksyn sukupuolen moninaisuuden sekä* 6) *haluan olla vapaa ja riippumaton*. Kyselyyn saatiin vastauksia 106. Tämän tutkimustyön tuloksia voidaan pitää pohjana esimerkiksi Suomen Kristillisdemokraattisen puolueen strategiatyössä, missä linjataan KD Nuorten osallistumisen parantamista yhteiskunnallisessa vaikuttamisessa.

Asiasanat: arvot, Shalom Schwartzin arvoteoria, puoluepolitiikka, nuorten osallistuminen

Degree title	Bachelor of Humanities
Author (authors)	Miia Marjakangas
Thesis title	The values of the Christian Democratic Youth from the perspective of Shalom Schwartz's value theory
Commissioned by	Christian Democrats in Finland
Time	2025
Pages	44 pages, 1 page of appendices
Supervisor	Laura Hokkanen

ABSTRACT

The values of the Christian Democratic Youth in Finland were researched in this thesis. The objective of the thesis was to provide information on the values of the Christian Democratic Youth and evaluate how they differ from the values of the Christian Democrats. The goal was also to find out if the results revealed any ideas how the party could enhance the cooperation with the Christian Democratic Youth organization in the future.

In this study, the Shalom H. Schwartz, Theory of Basic Values was applied for comparing values. The Youth Barometer (2017, 94) showed that young people have little appreciation for civic activity skills. For political actors it is important to understand how young people's participation in politics is created and how it can be improved. Young people need guidance for political participation, and they need to be involved in society influencing. (Maunu & Kiilakoski 2018, pages 124--127). Only a limited amount of source material was found for any value research in Finland. The sources for this work were literature discussing young people's participation in civic activities in social influence, and associated WWW documents. Quantitative research was used to obtain the results. A questionnaire form was made for the data collection. The questionnaire was sent by email to members selected randomly according to geographical district division of the party. Numerical averages of the questionnaire responses were calculated according to four value types. Comparing the averages revealed differences between age groups for each value type.

Between the two age groups (under 33 years and between 34 and 78 years old), the differences were not significant. The most significant differences were in the value type "*Openness to change*". In comparison to the older members, the young members of the Christian Democratic who participated in the survey agreed mutually more with the following statements: 1) I strive for significant achievements, 2) generating new ideas and creativity is important to me, 3) I am driven by a strong thirst for knowledge, 4) I think it is right to take risks, 5) I accept gender diversity and 6) I want to be free and independent. The survey received 106 responses. In the future, the results of this research can be as a basis for the strategy work of the Christian Democratic Party of Finland, to improve the participation of Christian Democratic Party Youth in civic engagement.

Keywords: values, Schwartz Theory of Basic Values, party politics, participation of youth

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	5
2	NUORTEN POLIITTINEN AKTIIVISUUS.....	6
2.1	Nuorten poliittinen osallistuminen	6
2.2	Poliittisen osallistumisen tavat	11
2.3	Nuorten puolueaktiivisuus.....	16
2.4	Nuorten luottamus puoluepolitiikkaan ja toimeenpaneviin instituutioihin.....	19
3	SHALOM SCHWARTZIN ARVOTEORIA	23
3.1	Yleistä Schwartzin arvoteoriasta.....	23
3.2	Arvot.....	23
3.3	Shalom Schwartzin arvoteorian periaatteet	24
3.4	Arvojärjestykseen perustuva politiikka	27
4	TUTKIMUSTEHTÄVÄ, -MENETELMÄT JA AINEISTON ANALYYSITAPA.....	28
4.1	Tutkimuksen kohde ja kohdejoukko.....	28
4.2	Tutkimustehtävä	29
4.3	Menetelmä ja analyysitapa	30
5	KRISTILLISDEMOKRAATTISTEN NUORTEN ARVOT	31
5.1	Yleistä Kristillisdemokraattien eettisestä ohjeistuksesta ja arvoista	31
5.2	Arvotyypit: avoimuus muutoksille, itsestä poispäin, itsensä korostaminen ja säilyttäminen	32
6	JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA	36
	LÄHTEET.....	40
	LIITTEET	43

1 JOHDANTO

Työskentelen tällä hetkellä viidettä vuotta Suomen Kristillisdemokraattien puolue toimistolla toimistoassistenttina. Olen myös mukana kunnallispolitiikassa. Puoluepoliittiseen toimintaan olen päässyt tutustumaan näiden tehtävieni myötä, ja samalla olen myös tutustunut Kristillisdemokraattisten Nuorten toimintaan. KD Nuorten jäseniksi voivat liittyä alle 33-vuotiaat. Tutkimuksen mukaan nuorten kiinnostus puoluepoliittiseen vaikuttamiseen on nykyään vähäistä (Alastalo & Ijäs 2024). KD Nuorissa on tällä hetkellä valtakunnallisesti 688 jäsentä (KD:n jäsenrekisteri 14.5.2025). Käytän työssäni jäsenrekisteriä, mutta tietosuojaan vuoksi en voi aukaista sitä lähteenä tähän työhön.

Miksi nuoria ei kiinnosta liittyä puolueeseen? Yksi syy lienee, että yhden puolueen arvoihin sitoutuminen tuntuu hankalalta. Nuoret eivät pidä siitä, että oman puolueen kanssa olisi oltava kaikesta samaa mieltä. Puoluepolitiikassa kun on kyettävä edustamaan myös mielipiteitä, joita ei itse kannata. Nuorisobarometrin tekijöiden (Kivijärvi & Myllyniemi 2022, 75) mukaan nuorten luottamus poliittisiin puolueisiin on lisääntynyt vuodesta 2006 muutaman prosentin, mutta edelleen niihin luotetaan vain vähän. Tässä opinnäytetyössä aion tutkia, miten KD:n jäsenten arvomaailmat eroavat ja yhtenevät kahdessa eri ikäluokassa. Jaoin jäsenet iän mukaan alle 33-vuotiaisiin ja 34--78-vuotiaisiin. Näkemykseni mukaan KD Nuorten arvot ovat tässä ajassa enemmän liberaalimmat kuin iäkkäämpien KD:n jäsenten.

Opinnäytetyöni aihe kiinnittyy yhteisöpedagogin työkenttään koskien nuorten osallisuutta yhteiskunnallisiin asioihin ja heidän hyvinvointiaan. Työelämäkumppani opinnäytetyölleni on Suomen Kristillisdemokraatit ry. Opinnäytetyössäni käytin kvantitatiivista tutkimusmenetelmää. Valitsin tähän työhön avuksi arvotutkija Shalom Schwartzin laatiman yleismaailmallisen arvokarttamallin, jonka avulla hän on osoittanut, että arvot muodostavat psykologisesti kehämäisen kaksiulotteisen säännönmukaisen järjestelmän. Tutkimuskyselyn lomakkeeseen (liite 1 laadin väittämät niin, että vastaaja valitsi numeroskaalasta 1--5 omaa mielipidettään vastaavan luvun. Asteikossa numero 1 tarkoitti, että vastaaja ei ole lainkaan samaa mieltä väittämän kanssa ja numero 5, että on erittäin paljon samaa mieltä. Näin sain vastauksista tulokset numeroin, joita pystyin taulukoinnin ja keskiarvojen laskemisen jälkeen vertaamaan toisiinsa.

Nuorten kokemukset koulusta, mediasta, harrastuksista ja matkustamisesta rakentavat heidän maailmankuvaansa. Nuorten sosiaalisen ympäristön näkemykset asioista vaikuttavat myös nuorten tulkintoihin maailmasta. Viihdemedia on nykynuorten arjessa vahvasti mukana, ja niiden luomat mielikuvat muokkaavat heidän ajatusmaailmaansa. Media on enenevässä määrin nuoria osallistavampaa ja aktivoivampaa sekä erilaiset mediat toimivat nuorten tiedonlähteinä. Viihdemedia luo yleensä myönteisiä mielikuvia, kun taas uutiset kielteisiä. Jos uutiset eivät liity omaan elinympäristöön, ne koetaan usein ulkokohtaisiksi. Jos nuorella ei ole esimerkiksi uutisaiheista tietämystä, niin ne näyttävät ulkokohtaisina ja aikuisten asioina. (Rinne & Kallio 2017, 20--27.)

Mielestäni nuorten näkemykset on hyvä nostaa poliittiseen keskusteluun ja viedä niitä poliittisten päättäjien tietoisuuteen, koska nuoret ovat huomisen vaikuttajia. On tärkeää saada nuoret mukaan puoluepolitiikkaan, koska se on kuitenkin edelleen tärkein vaikuttamisen väylä yhteiskunnallisessa päätöksenteossa (Lindvall 2023, 85). Poliittisten puolueiden kehittämisen haasteellisuutena on moninainen vapaaehtoistoimi, joita kuulematta ja ymmärtämättä kehittämistyö ei edisty. Puolueissa on kuitenkin tarpeen luoda uutta ja kehittää, kunhan vain yhteinen suunta ja resurssit löydetään. Puolueiden kehittämistyölle ei ole valmista mallia. Puolueen omaleimaisuus vaatii omasta viitekehksestään, arvopohjastaan ja toiminnallisista tarpeistaan lähtevän kehittämistyön. Puolueet ovat edelleen tärkeä osa demokratiaa (Allianssi 2024).

2 NUORTEN POLIITTINEN AKTIIVISUUS

2.1 Nuorten poliittinen osallistuminen

Kansainvälisten tutkimusten mukaan nuorten osallisuuden tukeminen sekä sosiaaliseen, että poliittiseen toimintaan tapahtuu parhaiten tunnistamalla nuorten tarpeet omassa elinympäristössään ja ohjaamalla heitä osallistumaan vaikuttamiseen ja päätöksentekoon. Nuorten osallisuus näkyy enemmän arjen vuorovaikutustilanteissa, eikä niinkään poliittisessa toiminnassa. (Erola ym. 2017.) Tutkija Erola ja muut (2017,121) kritisoivat poliittisen osallisuuden tarkastelun keskittymistä yksilön motivaatioon ja aktiivisuuteen, kun sen pitäisi

heidän mielestään keskittyä yhteiskuntaosallisuuden tutkimiseen osana sosiaalisuutta. Demokraattisen järjestelmän legitimitetti on uhattuna, jos nuoria ei ohjata ja opeteta esimerkiksi kouluissa osallistumaan päätöksentekoon. Nuorisobarometrin kirjoittajien (Pekkarinen & Myllyniemi 2017) mukaan yhteiskunnallinen vaikuttaminen oli vähiten tärkein taito nuorten elämäntaidoista. Suomalaisien nuorten tiedot poliittisista puolueista ja poliittisen järjestelmän toiminnasta ovat kansainvälisesti verrattuna hyvällä tasolla. Nuorten osallisuus näyttäytyy voimakkaimmin arjen toiminnoissa ja se jää usein tutkimusten ulkopuolelle, jolloin kuva nuorten poliittisesta aktiivisuudesta voi vääristyä. Poliittisen toiminnan tarkastelussa tärkeintä onkin toimijuus, eli nuoren kyvyt ja mahdollisuudet vaikuttamiseen.

Yhteiskunnassamme kaikki eivät ole tasa-arvoisia. Nuorisobarometrin (2017, 94) kirjoittajan mukaan nuorten mielestä tärkeimmät taidot ovat sosiaaliset taidot ja vähiten tärkeimmät ovat yhteiskunnallisen vaikuttamisentaidot. Vielä 1960--80-luvulla poliittinen osallisuus tarjosi ihmisille arjen osallisuuteen liittyviä toimivia tapoja, mutta niistä on ajan kuluessa etäännytty. Poliitikassa toimijoiden on ymmärrettävä, miten tämän ajan osallisuus syntyy ja kehittyy. Jos nuoret saavat kokea, että heitä arvostetaan, he todennäköisesti sitoutuvat toimintaan lujemmin. Poliittinen osallisuus pitää rakentaa osaksi nuorten arkea. Osallisuus ei synny itsestään, vaan siihen tarvitaan ohjausta. Puolueet, lainsäädäntö, sosiaalinen media ja yhteisöt voivat edistää osallisuutta. (Maunu & Kiilakoski 2018, 124--127.)

Matalasti koulutetut nuoret äänestävät vaaleissa huomattavasti vähemmän kuin korkeasti koulutetut. Perheen sosioekonominen asema vaikuttaa nuorten osallistumiseen. Sosioekonomisesti korkeassa asemassa oleva perhe pystyy tarjoamaan nuorelle taloudellisia resursseja, erilaisia sosiaalisia verkostoja ja kansalaistaitoja. Usein aktiivisuus politiikassa siirtyykin sukupolvelta toiselle. Poliittisen osallistumisen eriytyminen yhä pienempään aktiivisten joukkoon johtaa osallisuuden eliittikehään. Alemmilla koulutustasoilla osallistumistaidot, käsitys omista vaikuttamismahdollisuuksista ja kiinnostus poliittiseen vaikuttamiseen on heikompaa kuin korkeakoulutetuilla. Enenevässä määrin äänestyspäätökset perustuvat tietojen sijasta mielikuviin. Esimerkiksi vuoden 2015 eduskuntavaaleissa perusasteen koulutuksen saaneiden 25--34-vuotiaiden

äänestysaktiivisuus oli 31 prosenttia ja korkeakoulutetuilla 55--69-vuotiailla se oli 90 prosenttia. (Lindvall 2023, 1--19.)

Suomalaiset 20--30-vuotiaat nuoret kokevat äänestämisen edelleen kansalaisvelvollisuutena, mutta silti vain vähän yli 50 prosenttia heistä on äänestänyt viime vuosien aikana. Tutkimuksen mukaan esteeksi äänestämislle nuoret aikuiset ovat nostaneet kyynistymisen ja tiedon puutteen. He eivät myöskään koe omalla äänellä olevan vaikutusta päätöksen tekoon heitä koskevissa asioissa. Poliittisessa osallistumisessa naiset ja pääkaupungin ulkopuolella asuvat ovat vähemmistönä. Ruotsinkieliset ja kaksikieliset äänestävät aktiivisemmin kuin suomenkieliset. (Hantula ym. 2024, 9--12.)

Äänestysaktiivisuudessa itsensä poliittisesti vähintään hieman vasemmalle luokittelevat ovat suhteellisesti enemmistönä. Ulkoisista esteistä yhteiskunnalliselle osallistumiselle yleisin on ollut kokemus siitä, että itselle ei löytynyt mielenkiintoista toimintaa. On koettu myös, että aikaa lähteä mukaan toimintaan ei ole. Osa on kokenut, että omaan elämäänsä liittyvät asiat ovat tarpeeksi hyvin. Nuorista aikuisista 12--13 prosentille ei ole löytynyt yhteisöä, jossa ajateltaisiin samalla tavalla kuin he. Julkisen keskustelun kärjistyminen, sekä konfliktien ja ristiriitojen pelko estävät pienen osan osallistumisesta yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen. Etenkin naisten keskuudessa koetaan vaikeutta omien mielipiteiden ilmaisuun ja osallistumiseen yhteiskunnallisiin keskusteluihin. Nuorista aikuisista pieni osa on arkaillut osallistumisesta varsinkin lähipiirin mielipiteiden vuoksi. Nämä nuoret eivät ole halunneet näyttäytyä radikaaleina, aatteellisina tai toimia yleisen mielipiteen vastaisesti. Usein nuoret ovat ajatelleet myös niin, että heillä ei ole tarvittavia henkilökohtaisia ominaisuuksia yhteiskunnalliseen osallistumiseen. (Hantula ym. 2024, 9--20.)

(Hantula ym. 2024) tutkimuksessa toteuttamien haastattelujen perusteella on käynyt ilmi, että nuoret kokevat usein olevansa vajavaisia toimimaan vaikuttajana. Heidän mielestään oikeanlaisen vaikuttajan pitää osata käsitellä monimutkaisia asiakokonaisuuksia ja osata argumentoida taitavasti. Vaikuttajan vahvuudeksi koettiin aloitekykyisyys, sekä taito verkostoitua ja ottaa vastuuta. Toiminta koettiin politiikan ja hallinnon kielenkäytön vuoksi vaikeaksi. Nuoria haastateltaessa on käynyt ilmi, että kokouskäytännöt koettiin kankeaksi ja niissä käytetty kieli hankalaksi. Kokoukset koettiin myös tehottomiksi, ja niistä

puuttui konkreettinen tekeminen. Pitkät ja varsinkin etäkokoukset koettiin ras-
kaiksi. Aikaa ideoinnille kokouksissa kaivattiin lisää. Toimintaan mukaan pyy-
täminen koettiin kannustavana ja varsinkin niihin paikkoihin, jotka ovat
omassa elinpiirissä. Toiminnan myönteinen ilmapiiri ja muiden osallistujien
helppo lähestyttävyyys koettiin kannustavana. Nuorista 20–30-vuotiaista 26
prosenttia koki, että uusien ja samanhenkisten ystävien löytyminen kannusti
heitä osallistumaan. Nuoret aikuiset kokivat, että pelkkä digitaalinen osallistu-
mismahdollisuus ei kannustanut heitä osallistumaan. Nuoret kertoivat kaipaava-
nsa osallistumisen tueksi matalan kynnyksen tapoja ja avointen ovien tilai-
suuksia. Toiminnan aloittamisen helpottamiseksi nuoret toivoivat, että saisivat
aloittaa yhdessä muiden uusien toimijoiden kanssa ja toiminnan sisälle heitä
perehdyttäisi yhteyshenkilö. Ajatus siitä, että toiminnasta saisi henkilökoh-
taista etua, motivoi suurta osaa haastateltuja nuoria. Toiminnasta saatava
mahdollinen näkyvyys, opettavaiset kokemukset ja hyöty tulevaisuudessa toi-
mivat myös kannustimina. (Hantula ym.) tekemän haastattelun myötä kävi
ilmi, että nuorten yhteiskunnallisen osallistumisen esteitä on mahdollisuus pur-
kaa systemaattisesti. Tämän (Hantula ym. 2024) tekemän selvityksen tuloksiin
perustuen listattiin seuraavia suosituksia nuorten poliittisen aktiivisuuden pa-
rantamiseksi:

1. Demokratiakasvatusta tekevien tahojen kouluttaminen ja yhteistyön ke-
hittäminen eri toimijoiden kanssa.
2. Valtakunnallisten yhteistyön tapaamispaikkojen luominen ja kehittämi-
nen.
3. Demokratiakasvatuksen vaikuttavuuden, strategisuuden ja koordinoi-
nin parantaminen.
4. Demokratiakasvatuksen ulkopuolisten toimijoiden mukaan ottaminen.
5. Kuntien strategiaan mukaan nuorten demokratiakasvatuksen kehittä-
minen.
6. Kutsutaan nuoria mukaan yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen.
7. Erilaisten toimintatapojen testaaminen.
8. Taloudellisesti heikommassa asemassa olevien nuorten yhteiskunnalli-
senosallistumisen rahallinen tukeminen.
9. Julkisen hallinnon tuen lisääminen kokeiluihin, missä tavoitteena on
nuorten äänestysaktiivisuuden lisääminen.
10. Riittävien resurssien turvaaminen digitaalisten osallistumismuotojen
kehittämiseen päättäjien taholta.
11. Äänestysikärajan laskeminen 16 ikävuoteen kunta- ja aluevaaleissa.
12. Nuorten näkökulman huomioon ottaminen politiikan journalismin uudis-
tamisessa. (Hantula ym. 2024, 9–45.)

Elon ja Rapelin (2008) mukaan 18—30-vuotiailla on alhaisin tietämys ja kiinnostus politiikasta. Taloudellisella pääomalla ei kuitenkaan ole niin suurta vaikutusta poliittiseen aktiivisuuteen kuin sosiaalisella ja kulttuurisella pääomalla. Tyypillisiä tekijöitä, jotka ennustavat poliittisen osallistumisen tasoa nuorilla, ovat sukupuoli, ikä, koulutustaso, ammatti, kotitaloudessa asuvien lukumäärä ja kotitalouden yhteenlasketut tulot. Tärkein motiivi poliittiseen aktiivisuuteen on velvollisuudentunto. Myös omien etujen ja hyötyjen tavoittelu aktivoi poliittiseen vaikuttamiseen. Korkeasti koulutetuista perheistäkin saatetaan jättää osallistumatta politiikkaan sen vuoksi, että koetaan omien asioiden olevan hyvin. (Porkkala 2024.)

Nuorten kokemukset siitä, että heidän ja päättäjien ajatusmaailmat eivät kohtaa, tekee politiikasta nuorille etäistä ja omasta elämästä poikkeavaa. Kouluissa ei anneta tarpeeksi tietoa siitä, miten osallistua politiikkaan ja mikä puolue olisi omien arvojen mukainen. Nuoret ja poliittinen instituutio ovat erkaantuneet toisistaan, jolloin demokratian toimivuus on kyseenalainen. Nuorten sitoutumista demokratian käytänteisiin voidaan vahvistaa demokratiakasvatuksella. Tutkimusten mukaan demokratiakasvatuksella etenkin kouluissa ja oppilaitoksissa voidaan ehkäistä yhteiskunnallisen osallisuuden eriarvoisuuden syntymistä. Nuoret ovat vähemmistönä päätöksenteon kaikissa vaiheissa. Nuoret naiset ovat nuoria miehiä aktiivisempia äänestämään. (Porkkala 2024.)

Suomalaista koulua on pidetty puolueettomana koskien yhteiskunnan politiikkaa. Alkuvuonna 2021 julkisuuteen nousi Perussuomalaisten Nuorisojärjestön esiin tuoma epäily koulun puolueettomuudesta. (Puustinen & Rantala 2023, 6) mukaan Opetusalan ammattijärjestö ja Opetushallitus vastasivat väitteeseen, että yhteiskunnallisten aineiden opetussuunnitelma ohjaa opettajien työtä. Opettajan tehtävään kuuluu ohjata nuoria käymään poliittista keskustelua ja pohtimaan yhteiskunnallisia kysymyksiä. Voiko opettaja tuoda esille arvojaan ja mielipiteitään opetuksessa? Opetussuunnitelman mukaan ja alan tutkijoiden mielestä politisoituvia aiheita ei pidä opetuksessa välttää. Nuorten pitää päästä harjoittelemaan keskustelua yhteiskunnallisista asioista ja käsittelemään eriäviä mielipiteitä. Koulun tehtävä on luoda luottamuksellinen ilmapiiri, jossa voidaan käydä avointa keskustelua. Opetuksen tavoite pitää selvittää oppilaille, jolloin ei pääse syntymään väärinkäsityksiä opetuksen poliittisuudesta. (Puustinen & Rantala 2023, 6-- 8.)

2.2 Poliittisen osallistumisen tavat

Poliittisen osallistumisen käsitettä on nykyään vaikeampi määritellä, koska keinot osallistumiseen ovat lisääntyneet. Poliittinen osallistuminen on joko institutionaalista tai ei-institutionaalista. Useiden määritelmien mukaan poliittisessa osallistumisessa joko vastustetaan tai tuetaan valtion rakenteita ja päätöksentekijöitä. Keinot, joilla kansalainen pyrkii vaikuttamaan omasta mielestään yhteiskunnan epäkohtiin, luetaan nykyisin poliittiseen osallistumiseen. Poliittinen osallistuminen on meillä Suomessa vapaaehtoista toimintaa. (Lindvall 2023, 8.)

Tavanomainen määritelmä poliittisen osallistumisen tavoista jakautuu neljään tapaan osallistua:

1. äänestäminen
2. kampanja-aktiivisuus
3. yhteisöaktiivisuus
4. yhteydenpito julkisviranomaisiin. (Koskenranta 2017, 9.)

Perinteisen vaikuttamisen lisäksi on radikaaleja ja laittomiksi määriteltyjä osallistumisen muotoja esimerkiksi kansalaistottelemattomuus, jossa lakia rikotaan, jotta epäkohta saadaan julkiseksi. Mielenosoitukset, lakot ja propagandan eri muodot ovat lisääntyneet. Kansalaisten poliittiseen osallistumisen mahdollisuuksiin vaikuttaa demokratian muoto. Demokratian muoto voi olla edustuksellista tai deliberatiivista, eli keskustelevaa. Virallisten areenojen ulkopuolella erilaisissa organisaatioissa, yhteisöissä, järjestöissä ja yhteiskunnallisissa liikkeissä voi toteuttaa vaikutustyötä ja saada valmiuksia yhteisten asioiden hoitamiseen. Kansalaisosallistumisen mallina vapaaehtoistyöllä on myös tärkeä rooli yhteiskunnassamme. Nuorten ja ikääntyneen väestön poliittisen vaikuttamisen menetelmien välillä on eroja. Nuoret ovat vähemmän mukana puoluepolitiikassa ja osallistuvat mieluummin vapaamuotoisiin poliittisen vaikuttamisen tapoihin. Poliittinen osallistuminen on nykyään murroksessa. Tilastojen mukaan suomalaisten äänestysaktiivisuus on laskenut kunta-, eduskunta-, europarlamentti- ja presidentinvaaleissa. (Koskenranta 2017, 8--10.) Oikeusministeriön (2014, 21) demokratiapoliittisen selonteon mukaan äänestysprosentin laskuun on vaikuttanut kansalaisten vaikeus valita puolue. Puolu-

eiden jäsenmäärät ovat myös laskeneet, mikä kertoo osallistumisen vähene- misestä. Tutkijoilla on kahta eri käsitystä poliittisen osallistumisen vähenemi- sestä. Toiset ovat sitä mieltä, että kansalaisten tyytyväisyys vallitseviin oloihin vaikuttaa niin, että he eivät äänestä vaaleissa. Toiset osallisuutta tutkivat ovat sillä linjalla, että puolueosallistumisen ja äänestysaktiivisuuden väheneminen kertoo tyytymättömyydestä puoluepolitiikkaan, eivätkä kansalaiset pidä välttä- mättä järjestelmää legitimiinä.

Poliittiset osallistumistavat ovat monimuotoistumassa, eivätkä ne näy tavalli- sissa poliittista osallisuutta mittaavissa arvoissa. Siten voidaan tulkita, ettei po- liittinen aktiivisuus välttämättä ole laskussa, vaan on siirrytty uusiin vaikutta- mistapoihin. Nykyään vanha sanonta, että vain äänestämällä voit vaikuttaa, ei ole enää totta. Puolue- ja vaaliosallistumisen lisäksi on nykyään olemassa kansalaisten omaehtoisia poliittisen osallistumisen tapoja, jotka esimerkiksi voivat toteutua vain kerran. Yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen on tullut myös institutionaalisia tapoja osallistua. Satunnaiset ja verkostomaiset vaikuttami- sen tavat ovat lisääntyneet. Nämä täydentävät edustuksellista demokratiaa vaalien välillä. Valtionhallinto on muuttunut julkishallinnosta julkisjohtamiseksi. Siinä eri tahot ovat mukana vaikuttamassa verkostomaisen hallinnan muo- doilla. Poliittinen osallistuminen on eriytyneessä, eikä se tapahdu tasa-arvoi- sesti. (Koskenranta 2017 10—12.)

Päätöksenteko on kansainvälistynyt ja tämä muutos on uhka päätöksenteon demokraattisuudelle. Poliittisen osallistumisen käsite on muuttunut. Aiemmin se tarkoitti hallintokoneistoon vaikuttamista, kun taas nykyään se sisältää kan- salaisten kaikki mahdollisuudet yhteiskunnan epäkohtiin. Poliittinen osallistu- minen ei tapahdu nykyään pelkästään poliittisten puolueiden ja etujärjestöjen kautta. Pääasiallinen tapa osallistua on kuitenkin edelleen vaali- ja puolueosal- listuminen. Valtioon kohdistuva vaikuttaminen on heikentynyt. Aktiivinen kan- salaisuus ja poliittisen osallistumisen henkilökohtaisuus ovat kasvaneet ja ne liittyvät usein arjen valintoihin sekä kulutuskäyttäytymiseen. Poliittista ideolo- giaa voi toteuttaa esimerkiksi suosimalla ostopäätöksissä kotimaisia tuotteita. Euroopan unioni tarjoaa osallistumismahdollisuuksia, jotka voivat jopa ohittaa valtion järjestelmän. Tähän muutokseen valtio on pyrkinyt vastaamaan kehittä- mällä uusia ideoita demokraattiselle osallistumiselle. Kansalaisvaikuttamisen politiikkaohjelma (2003) käynnistettiin Suomessa 2000-luvun alkupuolella

Vanhasen hallituksen aikana. Sen tavoitteena oli kansalaisten aktivoiminen ja edustuksellisen demokratian vahvistaminen. Käyttöön otettiin kansalaisaloite ja aloitettiin keskustelut sähköisestä äänestämisestä. (Koskenranta 2017 18—29.)

Nuorten vähentynyt kiinnostus puoluepolitiikkaan ja kansalaistoimintaan kertoo demokratian heikentymisestä. Demokratiassa on oikeus olla myös passiivinen. On kuitenkin havaittu, että passiivisuus ei välttämättä kerro haluttomuudesta osallistua, vaan nykyisiä osallistumisen tapoja ei koeta mielekkäiksi tai niitä ei osata käyttää. Demokratiavajetta voi vahvistaa paikallisen väestön kuulemisella ja tarjoamalla heille osallistumismahdollisuuksia päätöksentekoon. Kulutusvalinnoilla vaikuttaminen on riippuvainen taloudellisista resursseista, joten se ei luo tasa-arvoa. Kulutusvalinnoilla vaikuttaminen on yleisempää Scandinavian maissa, joissa taloudelliset resurssit ovat hyvät. Tiedolliset resurssit jakautuvat myös epätasaisesti. Esimerkiksi kaavoitukseen liittyvissä asioissa asukkaat, jotka ovat aktiivisia ja ovat saaneet hyvin tietoa päätöksiin liittyen ovat etulyöntiasemassa vaikuttamassa omaan elämänpäätöksiinsä liittyvissä asioissa. Ihmisten terveyserojen on havaittu myös vaikuttavan demokratian tasoon. Voi jopa sanoa, että poliittisen osallistumisen tapojen muuttuessa monikirjoisemmaksi, se palveleekin parhaiten hyvätuloisia, terveitä, hyvin koulutettuja ja heitä, joilla on enemmän vapaata aikaa. Poliittiseksi vaikuttamiseksi luetaan nykyään useita eri toimintoja sosiaalisessa mediassa, kuten blogin pitämistä ja kulutukseen liittyviä boikotteja. Sosiaalisessa mediassa tapahtuvaa poliittista osallistumista esimerkiksi kansalaisten välisiä keskusteluja, videoita, kuvia ja kommentteja ei voida tutkia. (Kestilä-Kekkonen & Korvela 2017, 8--12.)

Opetus- ja kulttuuriministeriö (2025) arvioi olemassa olevien tilastojen mukaan suomalaisten nuorten olevan edelleen uusien osallistumistapojenkin lisääntyessä perinteisiä osallistujia. Arviot nuorten vähentyneestä kiinnostuksesta politiikkaan riippuu siitä, mitä politiikan käsitteellä tarkoitetaan. Demokratiaa mittaavien arvojen ulkopuolella tapahtuvan toiminnan lisääntyminen voidaan tulkita politiikan muutoksesta ennemmin kuin osallistumisen vähenemisestä. Kaikki politiikan aiheet eivät tule esille vaaleissa, eikä kansalaiset pääse niihin vaikuttamaan. Tietyillä osallistumisen muodoilla esimerkiksi kansalaisaloitteilla

voivat kansalaiset nostaa poliittiseen käsittelyyn asioita, joita ei ole ollut puolueiden eikä median taholta esillä. Kansalaisyhteiskunnassa tapahtuva vaikuttaminen on nykyään epävirallista pyrkimystä vaikuttaa yhteiskunnallisiin asioihin. (Kestilä-Kekkonen & Korvela 2017, 8--12.)

Astroturffausta eli erityisesti netissä tapahtuvaa ruohonjuuritason organisoitua vaikuttamista käytetään mielipidevaikuttamiseen. Astroturffauksessa on yleensä tilaajana salassa pysyttelevä organisaatio, jonka tavoite on joko kaupallinen tai poliittinen. Internettihenkilöyys on täysin fiktiivinen ja yleensä siinä esiinnyttään kokemusasiantuntijana. Digitaalisia osallistumisalustoja käytetään myös tahallisen virheellisen tiedon ja poliittisen propagandan levittämiseen, ristiriitojen aiheuttamiseen ja omien agendojen levittämiseen (Kestilä-Kekkonen ym. 2017, 18.)

Esimerkiksi demokratiainnovaatioilla yritetään vahvistaa puolueettomien kansalaisten osallistamista. Yksi demokratiainnovaation toimintatapa on osallistava budjetointi. Sillä on demokratiaa lisäävä vaikutus, mutta siihen yleensä hallinto luo puitteet. Osallistava budjetointi taas osoittaa, että se ei ole kuin hyvin pienen tason vaikuttamista ja luo illuusion vaikuttamisen mahdollisuuksista. Toinen mainitsemisen arvoinen demokratiainnovaatio on erilaisten neuvostojen ja raatien luominen päätöksentekoon. Suomessa laki (kuntalaki. 410/2015 27 §) velvoittaa kuntia perustamaan esimerkiksi vanhusneuvoston. Neuvostoilla on mahdollisuus tulla kuulluksi omien viiteryhmiensä asioissa, mutta hallinnolla ei ole velvoitetta tehdä päätöstä neuvoston mukaan, jolloin neuvoston asema on pelkästään neuvoa-antava. Internetin yleistyessä toiveet digitaalisen demokratian kasvusta olivat suuret. Se avasi uusia mahdollisuuksia kansalaisten poliittiselle toiminnalle ja kansalaisyhteiskunnan monimuotoistumiselle. Tiedonvälitys, kokouskäytännöt etäyhteyksillä ja kommunikaatio internetin välityksellä toivat e-hallintoon helpotusta, mutta se ei varsinaisesti lisännyt e-demokratiaa. Edustuksellisen demokratian nähdään olevan muuttumassa valvovaksi demokratiaksi. Kansalaisilla on lisääntyneet mahdollisuudet valvoa valtaapitävien toimintaa. Verkossa jokainen voi tutkia epäkohtia, suorittaa valvontaa erilaisilla sovelluksilla. Huomion arvoista on, että valvontaa tekevät tahot voivat olla etujärjestöjä, eivätkä kaikkien kansalaisten asiassa. Hyvät tavoitteet uusien osallistumistapojen kehittämisessä voivat näyt-

täytyä ulkoapäin hyvälle, mutta sisältö puolestaan voi köyhtyä ilman demokraattista kontrollia. Demokratiainnovaatioita täytyy arvioida suhteessa niille asetettuihin tavoitteisiin. Niiden pitää täydentää edustuksellista demokratiaa. Nykyään vaaleissa käytössä olevat sähköiset vaalikoneet ovat erityisesti alle 30-vuotiaiden äänestämässä ratkaisevassa roolissa. (Kekkonen-Kestilä ym. 2017, 20—37.)

Arnsteinin (1969) laatimaa luokitusta kahdeksasta eri osallistumisen asteesta on käytetty poliittisen osallistumisen muotoja luokitellessa. Kukin aste kuvaa osallistumisen astetta, sekä todellista poliittista valtaa. Tätä luokitusta voi käyttää esimerkiksi kansalaisten osallistamisessa tai osallistumisessa poliittiseen toimenpideohjelmaan. Alimmalla tasolla toimijat, joilla on vaikutusvaltaa, painostavat muita toimijoita omaan agendaansa. Tällöin kansalaisilla on vain symbolinen rooli osallistujana. He saavat tilaisuuden ilmaista mielipiteensä, mutta se ei johda muutokseen. Esimerkkinä tästä voi olla vähemmistöön kuuluvan mukaan ottaminen keskusteluun, jolloin saadaan mielikuva suvaitsevaisuudesta. Ylemmille tasoille siirtyessä kansalaisten vaikuttamisen mahdollisuudet kasvavat. Ylhäältä alaspäin lueteltuna osallistumisen muodot ovat:

1. kansalaisvalta, kansalaiskontrolli
2. valtuutettu valta
3. kumppanuus
4. tokenismi, eli symbolinen osallistumisen mahdollisuus, sijoittuminen
5. konsultaatio
6. informointi
7. ei osallistuminen, terapia
8. manipulaatio. (Kestilä-Kekkonen ym. 2017, 39--44.)

White (1996) julkaisi poliittisen osallistumisen muotoja ja funktioita tutkivan luokitusmallin, joka painottaa poliittisessa osallistumisessa toimijoiden ja vallan välisiä jännitteitä. Siinä on neljä kuvausta ja muotoa, jotka ovat

1. nimellinen
2. välineellinen
3. edustuksellinen
4. muokkaava. (Kestilä-Kekkonen ym. 2017, 39--47.)

Jokaisella osallistumismuodolla on oma luokittelunsa. Vallan arvojärjestys koetaan eri tavoin eri tasoilla. Tavalliset kansalaiset eivät hyödy eri osallistumismuodoista niin kuin päättäjät ja valtaa pitävät hyötyvät. Osallistuminen itsessään ei anna valtaa. Valtaa käyttävät toimijat käyttävät *nimellistä osallistumista* saadakseen toimilleen legitimitteettiä. *Välineellisessä osallistumisessa*

esimerkiksi projektin aloittamisessa hyödynnetään osallistujien tietoja ja taitoja, jotka auttavat päämäärään pääsemisessä. *Edustuksellisessa osallistumisessa* osallistujat voivat vaikuttaa mielipiteillään valtaapitävien päätöksiin. *Muokkaavassa osallistumisessa* osallistujat pääsevät muuttamaan syrjäyttäviä rakenteita. Poliittisessa toiminnassa perimmäiset arvot ovat vastuunkanto omasta toiminnasta sekä vastuu yhteisistä asioista. Hyvinvointipolitiikkaan kohdistuu nykyään paineita monien yhteiskuntaamme liittyvien muutosten vuoksi. (Kestilä-Kekkonen ym. 2017, 39--50.)

Lehto (2020) pohtii kirjassaan *Hyvinvointiyhteiskunnan arvot*, onko oman vastuun ja yhteisen vastuun raja hämärtynyt. Lehdon (2020) mukaan arvotrilogian vapaus, veljeys ja tasa-arvo nimissä on kautta aikain perustettu yrityksiä, yhdistyksiä, lakkoiltu, järjestetty mielenosoituksia ja tehty hyväntekeväisyyttä. Arvotrilogia on siis synnyttänyt poliittista toimintaa.

2.3 Nuorten puolueaktiivisuus

Tänä päivänä poliittinen osallistuminen on yhä enemmän sosiaalisessa mediassa tapahtuvaa. Puolueiden vaikuttamisasema on heikentynyt ja poliittiset teemat nousevatkin usein esille sosiaalisen median välityksellä. Puolueet edustuksellisessa demokratiassa ovat kuitenkin edelleen kansalaisyhteiskunnan ja valtion toimintaa yhdistävä tekijä. Puoluejäsenyyden merkitys on muuttumassa. Jäsenmäärät puolueissa laskevat ja aktiivisten yksittäisten puoluejäsenten merkitys on kasvanut. On nähtävissä, että sosiaalisessa mediassa jäsenten ja kannattajien väliset erot vähenevät. Kampanjoinnissa kannattajien aktiivisuus sosiaalisessa mediassa nähdään merkityksellisenä. Uudemmat eduskuntapuolueet esimerkiksi vihreät, perussuomalaiset ja vasemmistoliitto ovat sosiaalisessa mediassa huomattavasti aktiivisempia kuin perinteiset puolueet. Uudemmille puolueille tärkeät teemat esimerkiksi ilmastonmuutos ja maahanmuutto saavat tilaa julkisessa keskustelussa enemmän heidän aktiivisuutensa vuoksi sosiaalisessa mediassa. Perinteinen media poimii näitä asiakysymyksiä sosiaalisesta mediasta omiin sisältöihinsä. Arvokysymykset erottelevat puolueita toisistaan ja siihen liittyen sosiaalisessa mediassa käydään arvopoliittista kiistelyä. Sosiaalisessa mediassa suositaankin provokatiivista ja aggressiivista puhetyyliä, joka taas luo jännitteitä puolueiden välille. (Saarinen & Koironen 2020.)

THL:n johtavan tutkijan Timo M. Kauppisen ja varadekaani Hanna Wassin julkaiseman tutkimusraportin (2024) mukaan Suomessa puoluekannatukseen vaikuttaa entistä enemmän sukupuoli. Naiset ovat poliittisesti miehiä vasemmistolaisempia. Keskusta-oikeistoa kannattaa miehistä noin 60 prosenttia ja vihervasemmistoa naisista melkein sama määrä. Puoluekannatus eriytyy myös iän mukaan. Sukupuolten väliset erot ovat suurimmat juuri nuorten keskuudessa. Nuoret naiset ovat liberaalimpia ja miehet konservatiivisimpia. (Haimi 2024.)

Yhteiskuntatieteellisen tietoarkiston mukaan vuonna 2016 Suomessa noin neljä prosenttia suomalaisista oli poliittisen puolueen jäsen. Puolueiden jäsenkehitys on ollut pitkään laskeva. Kukkolan (2017) tekemän tutkimuksen mukaan uusimaalaisista nuorista 5 prosenttia kuului johonkin puolueeseen. Uudellamaalla oli tuolloin ammattiin opiskelevista 6,8 prosenttia jonkun puolueen jäsen, kun taas lukiolaisista vain 1,2 prosenttia. Tämän tutkimuksen mukaan nuoret miehet olivat aktiivisempia puoluepolitiikassa. Tutkimuksesta selvisi, että puoluepolitiikka ei ole nuorille kiinnostava tapa vaikuttaa. Useissa tutkimuskysymyksissä yleinen vastaus oli ”en osaa sanoa”. Puoluepoliittisia asioita ei tämän tutkimuksen mukaan koulussa käsitellä tarpeeksi, jolloin nuorilla olisi valmiudet selvittää omat kantansa. (Kukkola 2017, 26--42.)

Puolueilla on edelleen merkittävästi valtaa, joten niihin kohdistuva poliittisen osallistumisen kriisi on merkittävä. Puolueosallistumisen haasteet eivät ole poistuneet, vaikka on kehitetty uusia osallistumistapoja. Tutkimusten mukaan puolueilla ei ole ollut kykyä sitouttaa ihmisiä mukaan puolue toimintaan erityisesti nuorten kohdalla. Perinteiset puolueet eivät ole pystyneet vastaamaan kansalaisten poliittisiin asiakysymyksiin luottamusta herättävällä tavalla, joka on nostanut populististen puolueiden kannatusta. Yksi puolueiden haasteista on jäsenmäärien laskeminen huomattavasti viime vuosikymmenien aikana. Alueellista toimintaa on resurssien vähenemisen myötä jouduttu lopettamaan, jolloin jäseniä aktivoiva paikallistoiminta lakkaa. Kansalaiset ovat kokeneet, ettei heidän mielipiteillään ole isoa merkitystä päätöksenteossa. Puolueuskollisuus on heikentynyt ja puoluevalinnan tekeminen on vaikeaa. Puoluevalinnan tekemistä vaikeuttaa niiden samankaltaistuminen. Liikkuvia äänestäjiä on yhä

enemmän. Poliitiikan tutkimuksessa on ollut esillä jo 1980-luvulta asti puolue-toiminnan heikkeneminen ja äänestysaktiivisuuden laskeminen varsinkin nuorten keskuudessa. Puolueet ovat entistä vähemmän kiinnittyneinä kansalaisyhteiskuntaan. Nuorten osallistuminen on monimuotoisempaa, eikä keskity perinteiseen poliittiseen järjestötoimintaan. Vaali- ja puoluedemokratian kehittäminen on kuitenkin tarpeen, koska edelleen tämä on merkittävä päätöksenteon ja poliittisten ohjelmien tekemisen väylä. Puolueiden poliittisessa ohjelmatyössä on ollut nähtävissä puolueiden tavoitteet muokata ohjelmiaan niin, että ne ovat ensinnäkin tavoiteaikatauluiltaan lyhyitä ja toisekseen ne pyrkivät saavuttamaan kaikki väestöryhmät. Puolueiden poliittisissa arvoissa on nähtävissä samankaltaistumista ja se on johtanut yleispuoluekehitykseen. Puolueiden organisaatorakenteet eivät kuitenkaan ole keventyneet. Yleispuoluekehitykseen on vaikuttanut myös poliittisten arvojen ja puolueiden korostamien asioiden lähentyminen. Puoluepolitiikan tulevaisuuteen vaikuttaa merkittävästi se, miten puolueet onnistuvat aktivoimaan vieraskielisiä. Vieraskielisten osuus Suomessa on kasvanut rajusti viime vuosikymmeninä ja tutkimusten mukaan kasvu jatkuu tulevaisuudessa. Puolueiden kyky omaksua uusia toimintamalleja tulee olemaan suuressa roolissa niiden säilymisessä. Toimintamalli, jossa edustuksellinen demokratia ja osallistava demokratia yhdistyvät, antaa hyvät mahdollisuudet puolueelle menestyä. (Lindvall 2023, 82—86.)

Alastalo & Ijäs (2024) käsittelivät artikkelissaan poliittisten nuorisojärjestöjen jäsenmäärien kehitystä ja tämänhetkistä tilannetta. Tällä hetkellä eniten puolueessa kirjoilla olevia jäseniä on Vasemmistonuorissa, joita on 3 600. Nuorisotutkija Tomi Kiilakoski arvioi, että nuorten kiinnostus politiikkaan on kasvussa jäsenmäärien laskusta huolimatta. Nuorisojärjestöillä on iso rooli poliittisen aktiivisuuden syntymiselle. Aiemmin käytössä ollut perhevaltakirja ei ole enää yhdelläkään puolueella käytössä, joten vanhemmat eivät voi ilmoittaa nuoria jäseniksi. Nuorten jäsenmäärissä on tapahtunut hurja muutos viimeisten vuosikymmenten aikana.

Esimerkiksi Alastalo & Ijäs (2024) mukaan Keskustanuorilla oli jäseniä vuonna 2007 14 627 ja tällä hetkellä jäsenmäärä on 1 320. Tilanne (5.11.2024) eduskuntapuolueiden nuorisojärjestöjen jäsenmäärissä

1. Vasemmistoliitto	3 600	
2. RKP	2 600	
3. Kokoomus	1 887	
4. Keskusta	1 320	
5. SDP	1 266	
6. Vihreät	1 208	
7. Kristillisdemokraatit	788	
8. Perussuomalaiset	475	
9. Liike Nyt		n. 20. (Alastalo & Ijäs 2024.)

Nuorisojärjestöjen jäsenmäärien laskemiseen vaikuttaa myös puolueiden erilaiset jäsenyyden ikärajat. Yleisin nuorisojärjestön jäsenyyden ikäraja on 15--29 vuotta. Kristillisdemokraattien nuorisojärjestöllä järjestöön liittymisellä ei ole alaikäraja, ja jäsenyys loppuu sen vuoden lopulla, kun jäsen on täyttänyt 33 vuotta. Kristillisdemokraateissa nuorisojärjestön jäsen ei ole automaattisesti emopuolueen jäsen, mutta puolueen jäsenyys on ilmainen alle 18-vuotiailla, sekä nuorisojärjestön jäsenyys on ilmainen. Poliittisiin nuorisojärjestöihin kuulumisen on aina ollut vähäisempää kuin esimerkiksi urheilu- ja kulttuurijärjestöihin kuulumisen. Poliittiset nuorisojärjestöt kuitenkin ovat edelleen väylä nuorten liittymiseen puolueisiin. Nuorisojärjestöissä opitaan politiikan tekemisen tapoja ja se on usein ollut poliitikon väylä eduskuntaan. Nuoret sitoutuvat puolueisiin helpommin, jos politiikan sisällössä nostetaan esille heitä koskevia asioita. (Alastalo & Ijäs 2024.)

2.4 Nuorten luottamus puoluepolitiikkaan ja toimeenpaneviin instituutioihin

Hyvällä tasolla oleva poliittinen luottamus on tärkeää demokratian toimivuudelle, mutta tarvitaan myös epäluottamusta ja tervettä kriittisyyttä. Poliittisen luottamuksen määritelmässä arvioidaan kuinka hyvin poliittinen järjestelmä ja poliittiset toimijat pystyvät vastaamaan kansalaisten normien mukaiseen ajatteluun. Tutkimusten mukaan iällä ja elämäntilanteella on iso merkitys poliittisen luottamuksen muutoksiin. Tärkein yksittäinen tekijä nuorten poliittiseen luottamukseen on kiinnostus. Poliittinen luottamus on kansalaisten antamaa hyväksyntää poliittiselle järjestelmälle ja päättäjille. Huonolla tasolla oleva poliittinen luottamus voi olla vaaraksi yhteiskunnan turvallisuudelle. Poliittista luottamusta voidaan pitää yhteiskunnan menestystä mittaavana tekijänä. Hyvinvoivat instituutiot linkittyvät yleensä poliittiseen luottamukseen. Kansalaiset, jotka suhtautuvat kriittisesti yhteiskunnan epäkohtiin ja nostavat niitä esiin

edesauttavat demokratian tapahtumista. Kriittisyyden muuttuessa toimintaa la-
maannuttavaksi, täytyy siihen pystyä puuttumaan. Poliittinen luottamus on hei-
kointa nuorten keskuudessa. Nuoret ovat tulevaisuuden vaikuttajia ja heidän
aktivoimisensa poliittiseen vaikuttamiseen on ensiarvoisen tärkeää. Useiden
tutkimusten mukaan nuoret kokevat demokraattisen hallintamuodon luotetta-
vaksi, ja kokevat, että heillä on vaikutusmahdollisuuksia, jos vain heillä riittää
halukkuutta. Tutkittaessa nuorten äänestyskäyttäytymistä on havaittu, että
nuorten poliittinen aktiivisuus kehitty jossain määrin iän mukana. Matalimmil-
laan äänestysaktiivisuus on heti äänestysoikeuden saamisen jälkeen. (Aarnio
2017, 1—20.)

Nuorten poliittista luottamusta on tutkittu vain vähän. Sitä pitäisi lisätä sen
vuoksi, että nuoret oletetusti elävät pisimpään poliittisten päätösten kanssa.
Luottamukseen vaikuttavien tekijöiden tutkiminen on tässä ajassa tärkeää
siksi, että nuorten poliittinen luottamus on huonontunut viime vuosina. Luotta-
mukseen vaikuttavien asioiden tutkimisella on mahdollisuus löytää ratkaisuja
luottamuksen parantamiseen. (Iivonen 2022, 22.) Poliittisella luottamuksella
on ominaisuuksia, jotka ovat yleisesti hyväksytyjä. Luottamus voi olla esimer-
kiksi suhteellista, eli silloin voidaan pettyä yksilöön tai instituutioon. Se voi olla
myös ehdollista, jolloin se kohdistuu tietyillä ehdoilla tiettyihin instituutioihin tai
yksilöihin ja luottamuksen aste voi muuttua vahvasta luottamuksesta vahvaan
epäluottamukseen. Poliittista luottamusta voidaan myös määritellä sillä, miten
hyvin poliittinen järjestelmä ja sen poliittiset toimijat pystyvät vastaamaan kan-
salaisten odotuksiin. Tutkittaessa poliittista luottamusta, se voidaan jakaa teo-
riaperinteisiin, jotka painottuvat kulttuurisiin ja institutionaalisiin tekijöihin.
Nämä kaksi teoriaa täydentävät toisiaan. (Aarnio 2017, 20--25.)

Poliittinen luottamus perustuen kulttuurisiin teorioihin on pysyvä ominaisuus,
joka suurimmilta osin muodostuu nuoruusiän sosialisoinnin perusteella. Kult-
tuurisessa teoriassa poliittinen luottamus on lapsuudessa vanhemmilta omak-
suttu ominaisuus. Institutionaalisisessa teoriassa poliittinen luottamus rakentuu
aktiiviseen politiikan arviointiin ja ihmisten reagoimiseen poliittisiin päätöksiin
omien arvojen mukaan. Yleisesti ottaen nuorilla ei ole vielä samanlaista tieto-
pohjaa, eikä kokemusta arvioida järjestelmän ja instituutioiden toimintaa, kuin
vanhemmillä ikäluokilla. Nuorten poliittinen luottamus vaihtelee ajan myötä ja
perustuu henkilön senhetkisiin taitoihin ja tapoihin arvioida poliittista kenttää.

Eniten poliittiseen luottamukseen vaikuttaa kokemus siitä, että politiikka on ymmärrettävää ja kiinnostavaa. Maan taloudellisella tilanteella ja arvioilla kansanedustajien pätevydestä hoitaa yhteisiä asioita luottamuksen arvoisesti on myös merkitystä poliittisen luottamuksen vahvistumiseen. Poliittisen luottamuksen heikentyminen johtuu useimmiten järjestelmän kyvyttömyydestä vastata kansalaisten odotuksiin ja pettymyksestä päättäjiin. Epäluottamus voi kuitenkin toimia myös motiivina henkilön halulle osallistua poliittisesti. (Aarnio 2017, 20--25.)

Puolueisiin ei luoteta niin paljon kuin muihin yhteiskunnallisiin instituutioihin (Iivonen 2022, 22—24). Nuoren liittyessä puolueeseen yleensä käy niin, että hänen luottamuksensa politiikkaa kohtaan lisääntyy. Poikkeuksena tähän on nähty nuoren liittyminen populistiseen oikeistopuolueeseen. Heidän kannattajansa suhtautuvat usein negatiivisesti instituutioihin ja virkamiesten toimintaan. Nuorten kokemuksilla esimerkiksi kouluista ja virkamiesten menettelytavoista on myös selvä yhteys poliittiseen luottamukseen. Korkeakoulutetut nuoret luottavat ammatillisen koulutuksen käyneitä enemmän poliitikoihin. Lähiössä tai esikaupunkialueella asuvalla nuorella on tutkitusti jonkin verran heikompi luottamus politiikkaan. Nuorilla, jotka käyvät keskustelua politiikasta usein tai päivittäin on heikompi luottamus eduskuntaan, kuin niillä nuorilla, jotka puhuvat siitä harvoin tai eivät koskaan. Voidaan ajatella, että nuoret, jotka eivät puhu politiikasta ovat niin sanotusti sokeutuneet sille. Tällöin sen merkityksellä ei ole suurta arvoa. Tutkimusten mukaan nuorten poliittinen luottamus rakentuu aikuisväestöön verrattuna epäsäännönmukaisesti. Silloin, kun demokratia koetaan toimivaksi, luottamus vahvistuu. Nuorten luottamus eduskuntaan on laskenut viimeisten kymmenen vuoden aikana. (Aarnio 2017, 37—42.)

Osa nuorista kokee poliittisen järjestelmän jäykäksi ja hitaasti reagoivaksi ja se lisää nuorten mielenosoitusten määrää esimerkiksi ilmastonmuutokseen liittyen (Levy 2013, 358; Rapeli & Koskimaa 2019, 422). Jos nuoret pitäisivät poliittista järjestelmää ja puolueita hyvinä vaikuttamisen kanavina, niin nuorten äänestysaktiivisuus olisi korkeampaa ja mielenosoitukset vähenisivät. Tällä hetkellä nuoret suosivat uusia vaikutuskeinoja poiketen perinteisiksi luokitelluista. (Dalton 2016, 161–178.) Jos yhteiskunnan instituutioihin ei luoteta, niin silloin myös kansanedustajat nähdään helposti epäpätevinä (Bäck ym. 2015, 394). Nuorten kohdalla poliittisen kiinnostuksen merkitys on iso, koska nuoret

ovat kasvamassa toimivaksi yhteiskunnan jäseneksi oppimalla käsitykset, asenteet, säännöt ja tiedot (Iivonen 2022, 22–39).

Nuorten poliittista luottamusta voi edesauttaa esimerkiksi valtion toiminta koulutuksen ja työllisyyden tilanteen parantamiseksi. Julkisuudessa laajasti esillä olevat poliittiset kiistakysymykset sekä median julkaisemat kannatusmittaustulokset voivat myös vaikuttaa luottamuksen tasoon. Nykyään politiikka on henkilöitynyttä ja puoluejohtajien rooli on entistä isompi luotettavuutta arvioitaessa. Yksilöllisyyden korostunut rooli vaikuttaa siihen, että äänestäjät saattavat liikkua enenevässä määrin eri puolueiden välillä. Puolueuskollisuus on heikentynyt muun muassa uskonnollisuuden ja poliittisen kiinnostuneisuuden vähetessä. Nuorten alhaisen luottamuksen lisääntymisen politiikkaa kohtaan voidaan pitää tulevaisuudessa uhkana demokratialle. Vanhempien suhtautuminen politiikkaan vaikuttaa myös merkittävästi nuorten asenteisiin. Tutkimuksen mukaan poliittinen suuntautuminen muodostuu ikävuosien 17–25 aikana (Wass 2008). Nuoruus ja varhaisaikuisuus muokkaavat yksilön arvopohjaa. Nuoruudessa muodostuneilla arvoilla on todettu olevan vaikutusta yksilön puoluevalintaan. Nuoret kiinnittyvät yleensä heidän intressiensä mukaisia asioita ajaviin puolueisiin. Äänestäminen perustuu eniten mielipiteen ilmaisuna poliittisia ongelmia kohtaan. Poliitiikkaan nousseet uudet kysymykset esimerkiksi sukupuolten välisestä tasa-arvosta, ympäristöstä ja ihmisoikeuksista ovat kasvattaneet uusia jakolinjoja puolueiden välille. (Iivonen 2022, 8–19.)

Osa puolueista ei pysty vastaamaan nuorten kysyntään ja nuoret eivät kiinnity niihin ja se heikentää taas luottamusta. Tarkasteltaessa nuorten suosimia puolueita nuoret luottavat enemmän uusiin puolueisiin. Mainittavaa merkitystä nuorten luottamuksen rakentumiselle on myös taloudellisella tilanteella, luottamuksella hallitukseen ja kulttuurisilla tekijöillä. On havaittu nuorten naisten luottavan puolueisiin enemmän kuin nuorten miesten. Kiilakosken (2022) mukaan nuoret kokevat kuitenkin äänestämisen tehokkaimpana tapana vaikuttaa. Suomalaiset nuoret eivät tutkimuksen mukaan koe äänestämistä kovinkaan vahvasti kansalaisvelvollisuutena. Silloin, kun nuoren äänestämä puolue jää oppositioon, nuori voi kokea äänensä menneen hukkaan ja äänestämiskokemuksesta tulee negatiivinen (Iivonen 2022, 37–39). Vaalikoneista on tullut nuorten alle 35-vuotiaiden suosima tietolähde ehdokasta valittaessa vuodesta

2010 alkaen. Tutkijoiden mukaan vaalikoneiden suosio perustuu listavaalijärjestelmään. Joka neljäs alle 30-vuotiaasta nuoresta kertoi äänestäneensä vaalikoneen tuloksen mukaan. (Luotonen 2020.) Vaalikoneissa korostuu kuitenkin ehdokas enemmän kuin puolue, joten puolueen arvomaailma ja ajatukset voivat jäädä nuorelle epäselväksi. Nuorten luottamusta puolueita kohtaan olisi hyvä tarkastella tulevaisuudessa enemmän. (Iivonen 2022, 22--39.)

3 SHALOM SCHWARTZIN ARVOTEORIA

3.1 Yleistä Schwartzin arvoteoriasta

Sosiaalipsykologi ja arvotutkija Shalom Schwartzin kehittämä arvoteoria perustuu arvojen merkitykseen ja niiden rakenteeseen. Hän oli ensimmäinen tutkija, joka pystyi osoittamaan arvojen liittymisen toisiinsa. Schwartzin arvoteoria on syntynyt 20 eri kulttuurissa tehdyillä mittauksilla. 70 maassa tehdystä soveltavasta tutkimuksesta kehittyi viimeisin malli. Schwartzin arvoteorian luotettavuuden edellytyksenä on, että kulttuurista huolimatta arvojen merkityksillä on sama sisältö ja arvojen väliset suhteet ovat samat. Universaalien arvojen pohjalla on oletus, että inhimilliset, yhteiskunnalliset ja sosiaaliset tarpeet ovat samanlaiset kaikissa kulttuureissa. Schwartzin teoria on saanut myös kriittistä palautetta tiedeyhteisöltä siitä, että se ei ota huomioon arvotyypeistä esimerkiksi työtä ja tämän teorian avulla ei voida tutkia niin sanottuja arvotyhjiöitä. Schwartzin mukaan arvotyhjiöitä ei ole olemassa, vaan ihmisen toimintaa ohjaavat aina jotkut arvot. (Mihailov 2015, 25--30.)

3.2 Arvot

Arvot ovat periaatteita, jotka vaikuttavat ihmisen toimintaan ohjaten valinnoissa ja teoissa. Arvot kertovat siitä, millainen ihminen toivoo olevansa ja mikä on hänelle tärkeää ja merkityksellistä. Itsetuntemus rakentuu omien arvojensa tunnistamisesta. Henkilökohtaiset arvot syntyvät yhteiskunnan, kodin ja oman elinpiirin arvojen mukaan. Ne voivat muokkautua ajan kuluessa omien kokemusten mukaan vuorovaikutuksessa toisten ihmisten ja elinympäristöjen kanssa. Filosofin Friedrich Nietzshen kirjoitti teoksessaan *Moraalin alkuperä*, että arvojen järjestäminen kuuluu filosofian tehtäviin. Demokraatti-

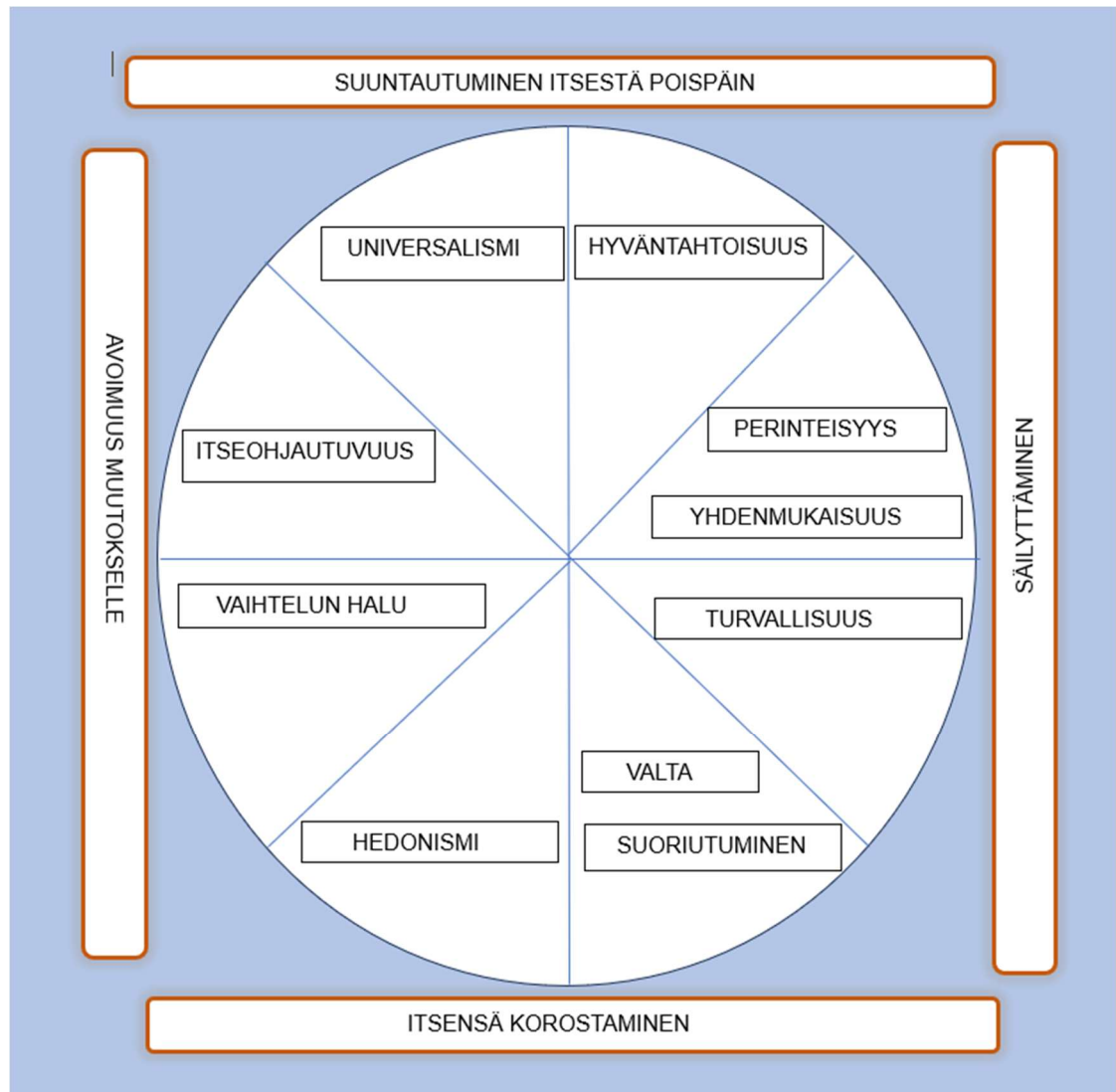
sisä maissa on aina käyty vilkasta arvokeskustelua ja näiden maiden uskontojen moninaisuus synnyttää eriäviä mielipiteitä yhteiskunnallisten asioiden hoitamisesta. Nietzschen mukaan elämän peruseriaatteista ollaan demokraattisissa maissa erimielisempiä kuin epädemokraattisissa yhteiskunnissa. Yhteisöjen uudistumisen kannalta arvoista itseohjautuvuus on motivaatiope- rusta innovaatioille. (Helkama 2015, 9—15.) Asioiden arvottamiseen sisältyy aina se, joka arvostaa (subjekti) ja se ketä arvostetaan (objekti). Arvoja tarkas- tellessa on tarpeellista erottaa toisistaan subjektiivinen ja objektiivinen näke- mys. Jokaisella meistä on vahvat *perusarvot*, jotka liittyvät perustarpeisiimme ja mahdollistavat elämän. *Korkeat arvot* ovat persoonallisia, esimerkiksi miel- tymys totuuteen ja kauneuteen. Arvoja ei tule vain omaksua, vaan ne täytyy arvioida. Yhteiskunta vaikuttaa ihmisten kokemuksiin omista tarpeistaan. Sel- laiseen yhteiskuntakehitykseen, missä luodaan ihmisille tarpeita enenevässä määrin, ja niiden luonne saattaa uhata arvojen riistäytymistä, täytyy asettaa rajat. (Yrjönsuuri 2008, 47—52.)

Erilaisten arvojen kannattajia tarvitaan nykyään enemmän, koska yhteiskun- tamme tehtäväkenttä on laajentunut moninaiisiin tehtäviin. Ihmisen arvomaail- maa tutkineet filosofit ovat tulleet siihen tulokseen, että ihmisen hyvinvoinnin säilymisen kannalta on tärkeää omien arvojen yhtenevyys elinympäristönsä kanssa. Ihmisen ilmoittaessa omia arvojaan, saattaa siihen vaikuttaa oman yhteisön ja kulttuurin malli hyväksyttävistä arvoista. Kattavaa tietoa ihmisten arvojen ja tekojen välisistä suhteista ei ole, eikä tutkimukseen ole aina helppo löytää valideja mittareita. Arvotutkimuksen läpimurto tapahtui vuonna 1992, kun amerikkalaisisraelilainen sosiaalipsykologi Shalom Schwartz löysi noin neljäkymmentä arvoa, jotka osoittautuivat merkitykseltään lähes samoiksi eri kulttuureissa. (Helkama 2015, 9--15, 88.)

3.3 Shalom Schwartzin arvoteorian periaatteet

Schwartzin mukaan ihmiset tunnistavat kymmenen perusarvoa pohjautuen ih- misen tarpeisiin biologisena elollisena yksilönä. Arvot liittyvät myös sosiaali- seen elämään ja yhteisöjen hyvinvointiin ja ne eivät muutu kulttuurien, eikä mittaustapojen muuttuessa. Teoriassa käsitellään arvojen välisiä ristiriitoja ja dynamiikkaa, sekä sitä, miten arvot yhtenevät. Arvotermin Schwartz rajoittaa

käsittämään laajasti motiivitavoitteita. Hän kuvailee arvoja pysyviksi standardeiksi, joihin vertaamme olevia normeja, hyveitä, ominaisuuksia ja asenteita. Arvoille on tyypillistä, että toiset niistä ovat tärkeämpiä kuin toiset. (Helkama 2015, 87--91.) Schwartzin arvoteoriassa arvoista tehdään kymmenen arvoryhmää keskeisten tavoitteiden mukaan (Helkama. 2015). (kuva 1).

Kuva 1 Shalom Schwartzin arvotaulukko (Helkama. 2015.)

Arvoryhmät ovat

1. *Itseohjautuvuus: itsenäinen ajattelu ja toiminta, vapaus, luovuus*
2. *Vaihtelunhalu: jännitys, haasteiden etsiminen, avoimuus uusille kokemuksille*
3. *Hedonismi: mielihyvän ja nautinnon tavoittelu*
4. *Suoriutuminen: saavutukset, henkilökohtaisen menestyksen tavoittelu*
5. *Valta: vaikutusvalta, status, dominointi*
6. *Turvallisuus: oman elämän ja yhteiskunnan harmonia ja vakaus*

7. *Yhdenmukaisuus: mukautuminen normeihin, haittaa tuottavien impulssien rajoittaminen*
8. *Perinteisyys: mukautuminen vallitseviin kulttuurisiin ja uskonnollisiin normeihin, sääntöjen hyväksyminen*
9. *Hyväntahtoisuus: toive läheisten hyvinvoinnista*
10. *Universalismi: kaiken luonnon ja ihmiskunnan arvostaminen ja suojele.* (Helkama 2015, 87--91.)

Arvot kertovat siitä, mikä ihmistä motivoi. Schwartzin arvotyypissä arvot voidaan jakaa vielä neljään laajempaan ryhmään motiivien perusteella

1. *Muihin, itsensä ulkopuolelta löytyviin arvoihin, jotka liittyvät läheisten ja maailman hyvinvointiin.*
2. *Itseä korostaviin arvoihin, jolloin tärkeimpänä ihminen pitää omaa menestystä ja valtaa.*
3. *Pysyvyyttä korostaviin arvoihin, jolloin normeja ja perinteitä pidetään tärkeinä.*
4. *Avoimuuteen liittyviin arvoihin, missä motivaationa toimintaan ovat luovuus, jännittävät kokemukset ja vapaus.* (Helkama 2015, 87--91.)

Arvot korreloivat keskenään. Ne voivat olla toisiaan tukevia tai toisistaan eroavia. Schwartz kuvaa suhdetta arvojen välillä ympyrän muotoisella mallilla, jossa lähekkäiset arvot ovat vierekkäin ja toisistaan poikkeavat ovat vastapäätä toisiaan. Arvotutkimus on käytännössä ihmisen asenteiden mittaamista. Schwartzin arvoteoria eroaa muista tehdyistä teorioista esimerkiksi leksikaalisesta, sanakirjan mukaisesta, jossa poimitaan kaikki sanakirjasta esiintyvät arvotermit ja poistetaan kaikki redundanssit, eli päällekkäiset termit. Schwartzin teorian vahvuus on se, että siinä keskitytään arvojen toiminnalliseen rooliin motivaatitavoitteina. Hän liitti alkuun arvotaulukkoonsa 11 perusarvon henkisyden, joka sisälsi muun muassa elämän tarkoituksen ja hengellisyyden, mutta hän poisti sen, koska se ei sopinut kulttuurien välisiin vertailuihin, sekä hänen mukaansa hengelliset arvot eivät ole toiminnallisesti ohjattavissa. Huomioitavaa on, että onnellisuus ei sisälly Schwartzin arvotaulukkaan. Hänen mukaansa omien arvojen saavuttaminen synnyttää onnellisuutta. (Helkama 2015, 87--91.)

Schwartzin ympyrämallisessä arvotaulukossa toisiaan tukevat ja toisiaan lähellä olevat arvot ovat vierekkäin ja ristiriidassa ja kaukana toisistaan olevat arvot ovat vastapäätä toisiaan. Yhden perusarvon tavoittelu on usein ristiriidassa toisen perusarvon tavoittelun kanssa. Esimerkiksi universalistiset arvot

ovat vastakkaiset vallan tavoittelun kanssa. Jos ihminen haluaa toteuttaa molempia, on hänen laitettava nämä tärkeysjärjestykseen ja etsittävä toisistaan eriäviä toimintoja niitä tavoitellakseen. Ympyrämallisessa arvotaulukossa on myös kaksiulotteinen vastinrakenne. Vastakkain ovat **suuntautuminen itsestä poispäin** (universalismi ja hyväntahtoisuus) ja **itsensä korostaminen** (hedonismi, valta ja suoriutuminen). Toisessa ulottuvuudessa ovat vastakkain **avoimuus muutokselle** (itseohjautuvuus ja vaihtelun halu), sekä **säilyttäminen** (yhdenmukaisuus, perinteisyys ja turvallisuus). Hedonismi on yhteydessä sekä avoimuuteen muutokselle, että itsensä korostamiseen. Itsensä korostaminen ja avoimuus muutokselle painottuvat ihmiseen itseensä, kun taas suuntautuminen itsestä poispäin ja säilyttäminen keskittyvät ihmisen yhteiskuntasuhteeseen ja muiden etuihin. Kaavio jakautuu siis myös henkilökohtaisiin ja sosiaalisiin arvoihin. Itsensä korostaminen ja säilyttäminen kertovat ahdistukseen perustuvista toiminnan tavoitteista, joilla on tavoitteena luoda turvallisuutta, tavoitella valtaa ja vaalia perinteitä. Vastavuoroisesti avoimuus muutokselle ja suuntautuminen itsestä poispäin sisältävät ahdistuksesta vapaita motiiveja, jotka tavoittelevat kasvua ja laajentumista. Arvotaulukko jakautuu tällä tavalla myös ahdistukseen ja ahdistuksesta vapaisiin arvoihin. Schwartzin arvoteorian avulla voidaan siis tunnistaa ydinjoukko ihmisen motivaatiotavoitteisiin perustuvista perusarvoista. (Helkama 2015, 87--111.)

3.4 Arvojärjestykseen perustuva politiikka

Schwartzin perusarveteorian avulla voidaan analysoida muun muassa poliittisia järjestelmiä. Schwartzin arvotaulukossa itsensä korostaminen vs. suuntautuminen itsestä poispäin vastaavat poliittisista ulottuvuuksista tasa-arvo vs. hierarkia. Avoimuus muutokselle ja säilyttäminen vastaavat poliittisista ulottuvuuksista vapaus vs. orjuus. Hyväntahtoisuuden ja universalismin arvot sisältävät arvopolitiikkaan viitaten muun muassa sosiaalisen oikeudenmukaisuuden, avustamisen, maailmanrauhan, oikeudenmukaisuuden ja ympäristönsuojelun. Itsensä korostamisen arvot valta ja suoriutuminen viittaavat politiikkaan, joka perustuu arvojärjestykseen. Liberaalien arvostama poliittinen ulottuvuus yksilövapaus ja riippumattomuus sisältyvät Schwartzin arvotaulukossa avoimuuteen muutokselle. Lisäksi liberaalien arvoista luovuus, elämysten tavoit-

telu, vaihtelun halu, omien tavoitteiden tärkeys ja uteliaisuus sisältyvät arvotaulukossa samaan suuntautumiseen. Poliitiikkaan, missä pidetään ryhmän etuja tärkeinä, soveltuu Schwartzin arvotaulukon arvoryhmästä säilyttämisarvot, jotka sisältävät turvallisuuden, perinteiden säilyttämisen, kuuliaisuuden, terveyden, itsekurin, sosiaalisen järjestyksen ja tottelevaisuuden arvostamisen. Nämä konservatiiviset arvot synnyttävät poliitiikkaa, jotka lupaavat turvallisuutta, hyvää ryhmäkuria ja perinteiden säilyttämistä. Poliitiikan saralla sekä liberalistien että konservatiivien on pyrittävä hyväksymään ja antamaan tilaa toistensa arvoille. Puhdasta liberalismia tai konservatismia ei oletettavasti ole olemassa, mutta ne ovat kuitenkin suurelta osin vastakkaisia. (Helkama 2015, 87--111.)

4 TUTKIMUSTEHTÄVÄ, -MENETELMÄT JA AINEISTON ANALYYTITAPA

4.1 Tutkimuksen kohde ja kohdejoukko

Toimeksiantajana tutkimukselleni on Suomen Kristillisdemokraatit ry. Tutkimukseni kohteena oli Suomen Kristillisdemokraattisen puolueen erityisjärjestön, eli Kristillisdemokraattisen puolueen Nuoret ja emopuolueen yli 33-vuotiaat jäsenet. Aikaisempia tutkimuksia KD:n jäsenten arvoista ei ole tehty. Tutkimuksia, joissa käsiteltäisiin tietyn poliittisen puolueen jäsenistön arvoja, en löytänyt, vaan löysin lähinnä tutkimuksia äänestäjien sijoittumisesta arvoulottuvuuksiin ja arvosiirtymistä puolueiden välillä. Kohdejoukon valitsin poimimalla puolueen jäsenrekisteristä jokaisen jäsenpiirin kohdalta tietyn määrän henkilöitä.

Suomen Kristillisdemokraattien jäsenpiirit

1. Etelä-Savo
2. Helsinki
3. Uusimaa
4. Pirkanmaa
5. Varsinais-Suomi
6. Lappi
7. Pohjois-Pohjanmaa ja Kainuu
8. Pohjanmaa

9. Kymi
10. Keski-Pohjanmaa
11. Keski-Suomi
12. Pohjois-Karjala
13. Pohjois-Savo
14. Satakunta. (Suomen Kristillisdemokraatit.)

Heille lähetin sähköpostitse Google Forms -kyselylomakkeen (liite 1). Lomakkeessa kysyttiin henkilötiedoista sukupuoli ja ikä, joten vastaukset tulivat anonyymeinä. Kyselylomakkeita lähetin 34—78-vuotiaille jäsenille 300 kappaletta ja alle 33-vuotiaille KD- Nuorille lähetin 150 kyselylomaketta. Vastauksia sain 106 kappaletta. Nuorin vastaajista oli 14-vuotias ja iäkkäin 78-vuotias. Vastaajista miehiä oli 55 ja naisia 51. Alle 33-vuotiaita kyselyyn osallistujia oli 35 ja 34—78-vuotiaita oli 71. Otannassa on epätasapaino nuorten ja iäkkäämpien välillä, mutta arvioin kuitenkin otannan koon perusteella vertailun ryhmien välillä tuovan tarpeeksi luotettavan tuloksen.

4.2 Tutkimustehtävä

Tutkielmani aihe syntyi työssäni Suomen kristillisdemokraattien puoluetöimistöllä. Vuosina 2022 ja 2023 pidetyissä puoluekokouksissa havaitsin Kristillisdemokraattisten nuorten puoluekokousaloitteiden olevan rohkeampia kuin emopuolueen aloitteet, ja aloitteita oli KD Nuorilta määrällisesti enemmän kuin emopuolueen toimijoilta. Heräsi kiinnostus tutkia nuorten arvomaailmaa, miten se eroaa yli 33-vuotiaiden puolueen jäsenten arvoista ja ajattelusta. Kuinka isoja eroja nuorten arvomaailmasta löytyy emopuolueen jäsenistöön peilaten. Mihin KD Nuorten ja emopuolueen jäsenten arvot sijoittuvat Shalom Schwartzin arvotaulukon nelikentässä?

Tutkimuksen mukaan nuorille politiikka ja poliitikot vaikuttavat etäisiltä ja nuoret eivät luota siihen, että he ymmärtävät opiskelijoita. Poliittiset käyttäytymismallit syntyvät yleensä nuoruudessa. Poliittinen osallisuus nuorilla liittyy yleensä alkuun oppilas- ja opiskelijakuntiin sekä nuorisovaltuustoihin, joissa päätöksenteon prosessi on samankaltainen kuin aikuisten yhteiskuntapolitiikassa. Nuoret, jotka liittyvät mukaan puoluepolitiikkaan ovat usein korkeammin koulutettuja. Myönteiset kokemukset toimivasta vuorovaikutuksesta oman lähiympäristön toimijoiden kanssa ovat nuorten poliittisen osallisuuden perusta. Äänestämisasiäsiuuteen koulutustasolla on selkeä yhteys. Esimerkiksi

vuonna 2017 vain 30 prosenttia alle 25- vuotiaista äänioikeutetuista nuorista äänesti ja äänestäneistä korkeakoulututkinnon suorittaneiden äänestysaktiivisuus oli yli 80 prosenttia, kun taas keskiasteen opiskelijoista äänesti noin 50 prosenttia. (Maunu & Kiilakoski 2018, 124—127.) Koko Suomen äänestysaktiivisuus oli vuoden 2017 vaaleissa 58,9 prosenttia (Oikeusministeriön tieto- ja tulospalvelu 2017). Äänestäminen ei ole ainut poliittisen vaikuttamisen tapa, mutta sen perusteella voi päätellä poliittisen aktiivisuuden eroavaisuutta verraten koulutustasoon (Maunu & Kiilakoski 2018, 124—127).

4.3 Menetelmä ja analyysitapa

Demokratian toimivuudelle on ehdoton edellytys se, että nuoret kokevat sen toimintaperiaatteet omakseen. Omat vaikutusmahdollisuudet toimintatapoihin antavat myönteisiä kokemuksia. Puolueen elinehto on se, että sillä on kyky tarjota nuorille ominaisia vaikuttamisen väyliä. Kyselyn lähtökohtana oli KD-Nuorten arvomaailman tutkiminen. Vastauksilla haettiin suuntaa puolueen poliittisen toiminnan tuleville kehittämistarpeille, missä huomioitaisiin Kristillisdemokraattiseen puolueeseen sitoutuneiden nuorten arvot. Schwartzin arvomit-tarilla on pystytty tutkimaan ryhmien, sekä yksilöiden arvoja (Helkama 2015, 103). Kyselyn laadinnan lähtökohtana oli Schwartzin arvotaulukko. Kysymykset laitoin siihen järjestykseen, miten Schwartzin arvotaulukossa olevat neljä arvojen pääsuuntaa ovat aseteltuna. Kristillisdemokraattisen puolueen jäsenistä suurin osa on iäkkäämpää sukupolvea. Noin 10 % jäsenistöstä on KD-Nuoria (poimittu jäsenrekisteristä 22.4.2025). Voidaan todeta, että nuorten määrä puolueessa on marginaalinen. Puoluepoliittisen osallistumisen motiivin näkökulmasta on tärkeää ymmärtää sukupolvien eroavaisuuksia arvojärjestelmässä.

Analyysitapa tässä tutkimuksessa oli kvantitatiivinen. Pyrin jäsentämään kohderyhmän vastausten merkityksiä ja vertailemaan kahden eri ikäryhmän välisen arvojen eroavaisuuksia. Laskin jokaisen kysymyksen vastausten keskiarvot kahden vertailukohteena olevan ikäryhmän kohdalla ja vertailin niitä toisiinsa.

5 KRISTILLISDEMOKRAATTISTEN NUORTEN ARVOT

5.1 Yleistä Kristillisdemokraattien eettisestä ohjeistuksesta ja arvoista

Kristillisdemokraattisen politiikan arvoperustana on kristillinen ihmiskuva. Jokaisella ihmisellä on täysi ihmisarvo, vastuu ja vapaus. Toimintaa ohjaa oikeudenmukaisuus, lähipäätösperiaate ja tasa-arvo. Kristillisdemokraattien eettisessä ohjeistuksessa sanotaan politiikan olevan palvelutehtävä. Eettiset ohjeet puolueelle linjaavat toiminnan arvokysymyksiä, mutta lakeja ne eivät ohita. Puolueen toiminnan on oltava rehellistä, luottamuksellista ja yhteisen edun mukaista. Poliitikassa tehtävien päätösten on noudatettava lakeja, työjärjestystä ja säädöksiä, sekä ne pitää pystyä perustelemaan. Kaikki, jotka toimivat kristillisdemokraattisen puolueen jäsenenä, ehdokkaina, toimihenkilönä tai luottamustehtävissä kuuluvat näiden eettisten ohjeiden piiriin. Muuttuvaa lainsäädäntöä puolueen toimijoiden on seurattava aktiivisesti. Toisten kunnioittaminen, erilaisuuden arvostaminen, hyvä käytös ja päihteettömyys ovat puolueen tukemia arvoja. Toiminnassa pyritään edistämään yhteistä etua ja saamaan luottamusta yhteiskunnassa. Puolueen eettisistä arvoista korostetaan myös toiminnan tasapuolisuutta ja asiallista käyttäytymistä. Eettiset säännöt koskevat sekä puolueen sisäistä, että ulkoista toimintaa. Puolueen tavoitteeksi on kirjoitettu uusien ja nuorien jäsenten tukeminen, mentorointi vastuu- ja luottamustehtäviin sekä nuorten osallisuuden mahdollistaminen. Yhdenvertaisuus on puolueen arvo, joka mahdollistaa samat mahdollisuudet vaikuttaa yhteiskunnallisiin asioihin sekä miehille, että naisille. Puolueen eettisiin ohjeisiin kuuluu myös erilaisten mielipiteiden kunnioittaminen, sekä sanan- ja uskonnonvapaus. Ohjeiden mukaan puolueen toiminnassa mukana olevilla on velvollisuus olla valmiina auttamaan, jos ilmenee ongelmatilanteita. Eettisten ohjeiden noudattamista valvoo puolueen eettinen toimikunta. Eettiset ohjeet on hyväksytty puoluehallituksen kokouksessa 28.1.2023. (Eettiset ohjeet 2023.)

Politiikka ja erilaisista maailmankatsomuksista syntyvät arvot ovat selkeästi yhteydessä toisiinsa meillä Suomessakin. Kristillisdemokraattien arvoperusta rakentuu kristillisestä perinteestä ja Raamatusta. Suomessa luterilaisuus on vaikuttanut ja vaikuttaa edelleen usean poliittisen puolueen toiminnassa, mutta nykyään kristillisdemokraatit ovat poliittisen puoluekentän toimijoista ne,

joita tunnustavat avoimesti arvojensa perustuvan Raamattuun. Kristillisdemokratian tavoitteena on yhteinen hyvä, joka rakentuu yhteiskuntaeettisistä Raamatusta otettuihin arvoihin. Esimerkkinä siitä yhtäläisen ihmisarvon kuuluminen kaikille. Kristillisdemokraattien arvoihin kuuluu muun muassa sanan- ja uskonnonvapaus. Kristillisdemokraattinen puolue ei toimi seurakunnan tavoin evankeliumia jakavana toimijana. Selkeä kristillinen arvoperusta on kiihtyvässä tahdissa muuttuvan yhteiskunnan voimavara. (Erävalo 2018, 4—7.)

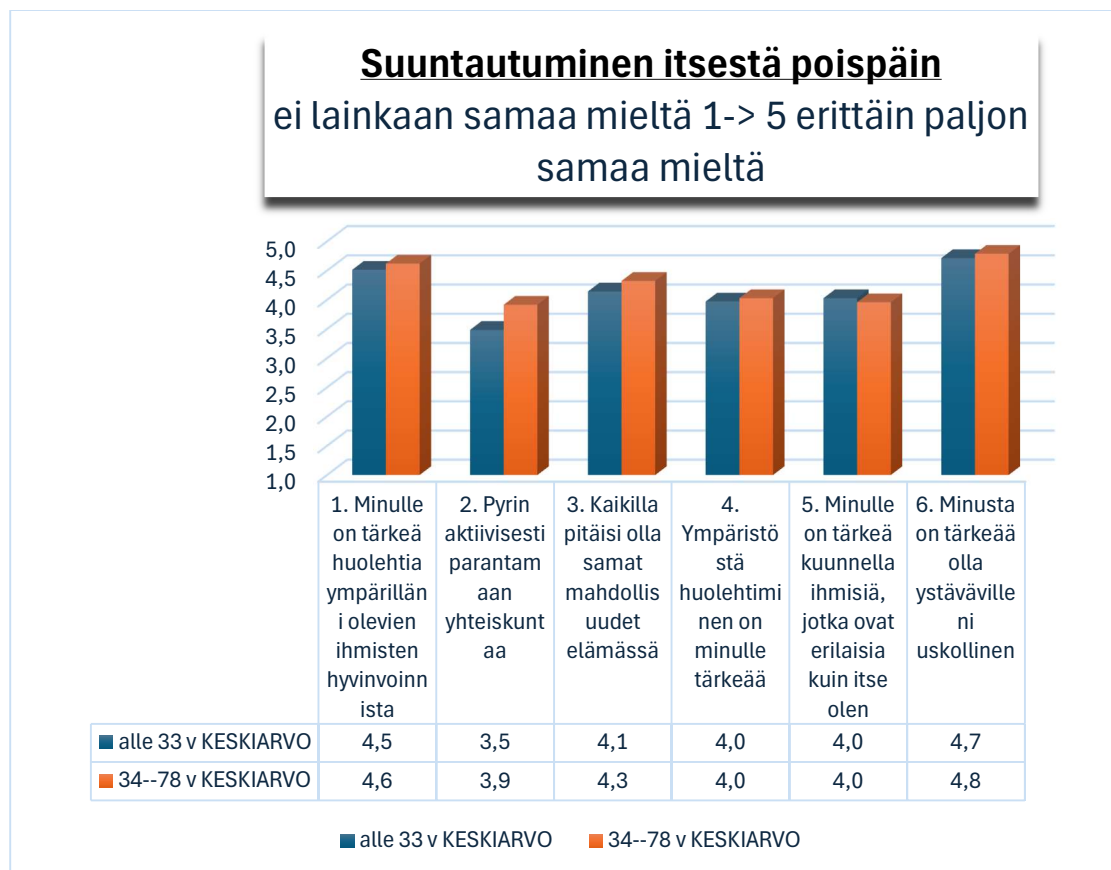
5.2 Arvotyypit: avoimuus muutoksille, itsestä poispäin, itsensä korostaminen ja säilyttäminen

Vaihtelun halu ja itseohjautuvuus syntyvät tarpeesta saada hallita ja pitää asioita kontrolloituina. **Muutoksille avoimuus** sisältää luovuutta, vapautta, tavoitteellisuutta ja uteliasta tutkintaa. Halutaan valita itse omat tavoitteensa ja olla riippumaton auktoriteeteista. Tällä arvotyypillä pitää olla virikkeitä, jännitystä, uusia tehtäviä vireillä ja haasteita. Monipuolista aktiivisuutta arvostetaan ja uskalletaan ottaa riskejä. (Korpelainen 2020, 5—9.) **Itsestä poispäin** arvotyypissä läheisten hyvinvointi on tärkeää. Tässä arvostetaan myös rehellisyyttä, toisten auttamista ja vastuullista toimintaa. Kuuluminen yhteisöön ja läheiset perhesuhteet koetaan tärkeiksi. *Hyväntahtoisuus* sisältyy tähän arvotyyppiin yhtenä osana ja se liittyy vahvasti vapaaehtoistyöhön. Tähän kategoriaan kuuluu *universalismi*, joka on syntyisin yhteisön ja yksilön tarpeista selviytyä. Universalismiin luetaan luonnonsuojelu, tasa-arvo, sosiaalinen oikeudenmukaisuus ja kaikkien ihmisten samanlainen hyvä kohtelu. (Korpelainen 2020, 5—9.) **Itsensä korostamiseen** sisältyvät *valta ja suoriutumisen* arvotyyppinä kohdistuvat sosiaaliseen arvostamiseen. Suoriutumisessa korostuvat onnistuneet saavutukset, kun taas valtaan sisältyvät arvot korostavat jonkin tietyn aseman saavuttamista ja sen ylläpitämistä sosiaalisella arvoasteikolla. Tälle arvolle on keskeistä menestys, kunnianhimo ja älykkyys. Taloudellinen menestys ja hyvä julkisuuskuva voivat antaa yhteiskunnallista valtaa. Valtaa tässä ryhmässä pidetään arvona. Itsensä korostamiseen kuuluu myös *hedonismi*, jossa omien nautintojen ja mielihyvän tavoittelemisen nähdään tärkeänä. (Korpelainen 2020, 5—9.) *Perinteiden kunnioittaminen*, kulttuuriset totutut tavat ja ideologiat painottuvat **säilyttämisen arvotyypissä** Esimerkiksi uskoon kuuluviin tapoihin sitoudutaan ja niitä kunnioitetaan. Yhteiskunnan, yksilön ja perheen *turvallisuus* nähdään tärkeänä. Terveys ja puhtaus liittyvät

turvallisuuteen. *Yhdenmukaisuus* jakaa perinteiden kanssa saman motivaation, eli alistumisen sosiaalisesti hyväksytyille ennakko-odotuksille. Yhdenmukaisuudessa alistuminen liittyy niihin henkilöihin, joiden kanssa on eniten tekemisissä. Toisia vahingoittavia tai normeja rikkovia tekoja pyritään hillitsemään. Lakkäämpien ihmisten kunnioitus, kohteliaisuus ja tottelevaisuus ovat hyveitä, joita tässä arvotyypissä halutaan säilyttää. Itsehillintää ja nöyryyttä korostetaan. Yhdenmukaisuuden ja perinteiden säilyttämisen välinen ero näkyy siinä, että yhdenmukaisuuden arvotyyppi pyrkii reagoimaan muuttuviin olosuhteisiin, kun taas perinteiden arvotyyppi pyrkii pysymään muuttumattomana. (Korpelainen 2020. 5—9.)

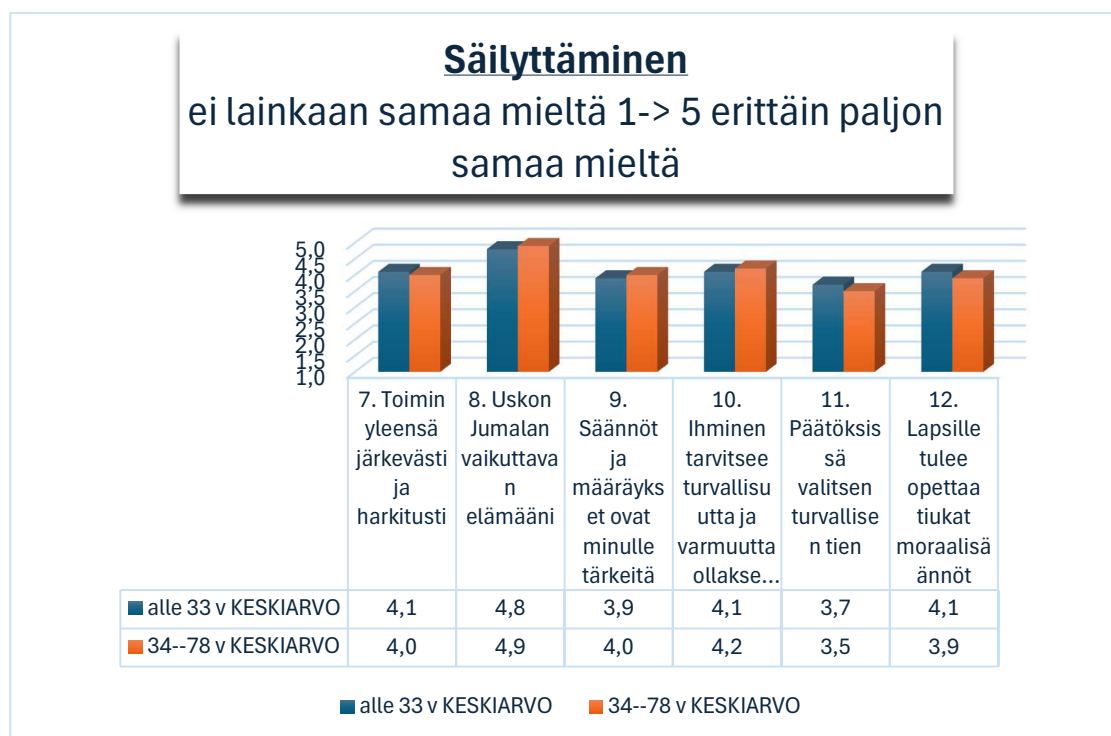
Seuraavissa taulukoissa on arvokyselyni tulosten vertailua kahden ikäryhmän välillä. Laskin alle 33-vuotiaiden KD Nuorten jäsenten jokaisen kysymyksen numeraalisista vastauksista keskiarvot ja samoin ikäryhmän 34--78-vuotiaiden vastauksista.

Taulukko 1. Suuntautuminen itsestä pois päin.

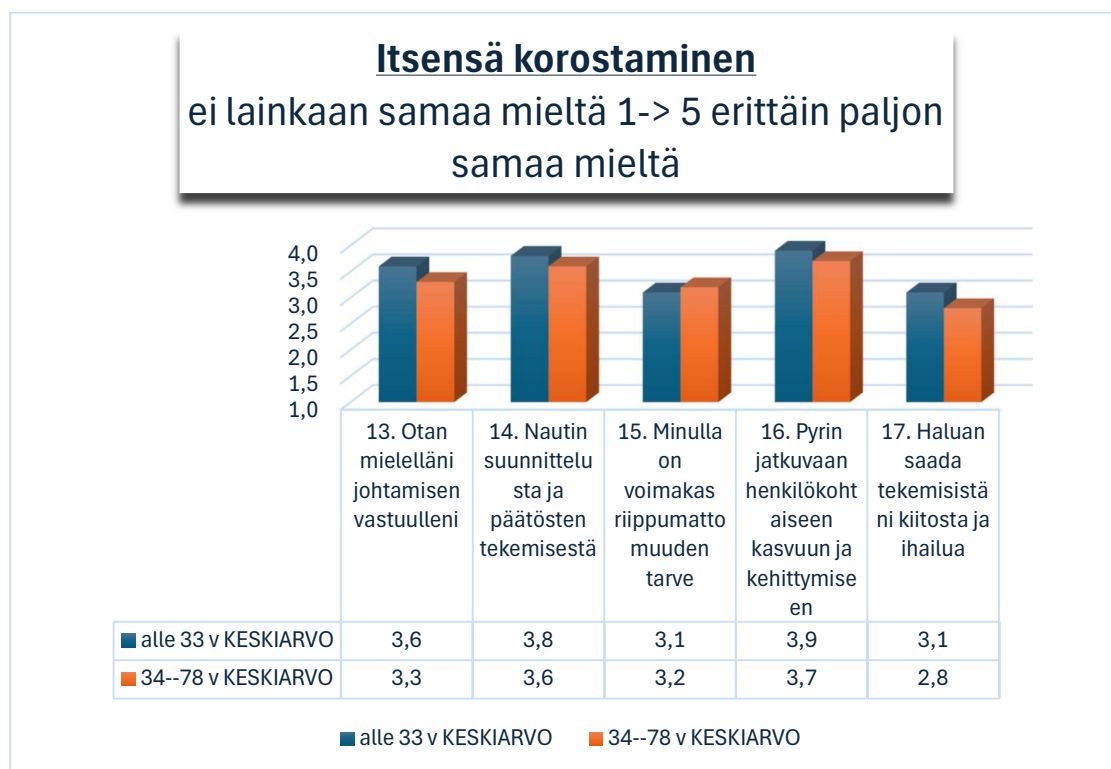
Kristillisdemokraattisten nuorten ja iäkkäämpien jäsenten vastausten perusteella 34—78-vuotiaat jäsenet arvottavat hieman nuoria enemmän korkeammalle hyvántahtoisuuden muita ihmisiä kohtaan, mutta ero on marginaalinen. Aktiivinen yhteiskunnallinen vaikuttamistyö oli iäkkäimmille jäsenille tärkeämpää kuin nuoremmille. Tämä tulos korreloi nuorten kiinnostukseen puoluepoliittiseen vaikuttamiseen. Molemmille ikäryhmille ympäristöstä huolehtiminen oli yhtä tärkeää. Huomion arvoista kuitenkin mielestäni on se, että sitä ei arvotettu erittäin tärkeäksi täydellä viidellä pisteellä. Kyselyyn vastanneista KD:n jäsenistä molemmissa ikäryhmissä arvotettiin korkeimmalle arvonelikosta ”suuntautuminen itsestä poispäin”. Nämä vastaukset kohdentuvat hyvin Kristillisdemokraattien eettisiin ohjeistuksiin ja arvoihin, missä toisten ihmisten kunnioittaminen, hyvä käytös ja toiminnan tasapuolisuus ovat siihen kirjattuna. Molemmissa ikäryhmissä ”suuntautuminen itsestä poispäin” arvotyyppissä korkeimmat pisteet sai uskollisuus ystäville. Kyselyn vastaukset todensivat Schwartzin arvoteorian rakenteesta, että vastakkainen eli konfliktinen arvo hyvántahtoisuudelle ja universalismille on suoriutumisen ja vallan arvo. KD Nuoret arvostivat enemmän toisten hyvinvoinnista huolehtimisen kuin vallanhankkimisen.

Taulukko 2. Säilyttäminen.

Shalom Schwartzin arvotaulukossa säilyttämiseen sisältyvissä kysymyksissä liittyen turvallisuuteen, yhdenmukaisuuteen ja perinteisiin vastaukset olivat arvotettu korkealle. Kristillisestä perinteestä syntynyt arvomaailma näkyi tämän arvotyypin kohdalla selkeästi. Vastaajat uskoivat vahvasti Jumalan vaikuttavan elämäänsä. KD- Nuoret vastasivat olevansa hiukan harkitsevaisempia päätöksentekijöitä, kuin iäkkäämmät jäsenet. Tässä tilanteessa, kun Euroopassa soditaan ja turvallisuuskysymykset ovat esillä päivittäisessä uutismediassa, niin turvallisuuskysymys on luonnollisesti korkealla. KD- Nuoret arvottivat iäkkäämpiä jäseniä tärkeämmäksi sen, että lapsille on opetettava tiukat moraalisaännöt. Oletus siitä, että mikäli halutaan uudistua, ei voi säilyttää vanhaa, ei tämän kyselyn vastausten mukaan pidä paikkaansa. KD Nuoret ovat selkeästi turvallisuuden ja perinteiden säilyttämisen kannalla, mutta ovat myös valmiita luomaan uutta ja ottamaan riskejä.

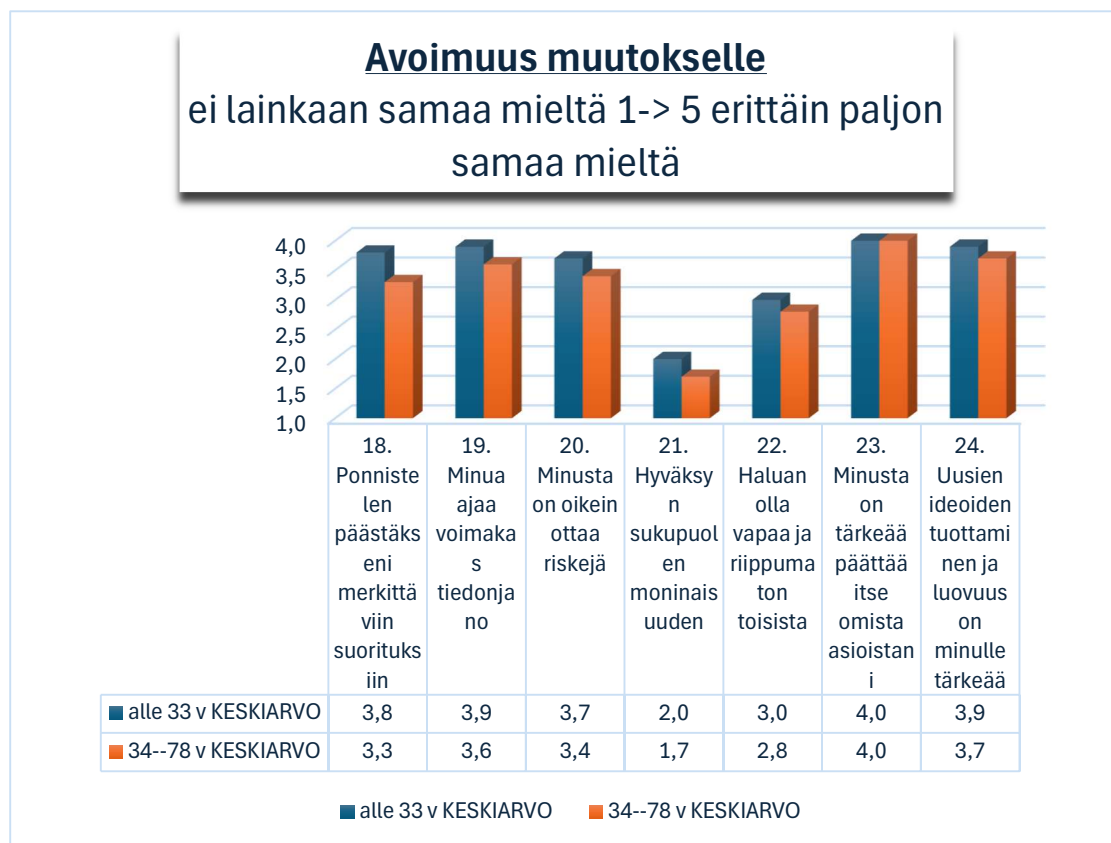
Taulukko 3. Itsensä korostaminen.

Nuorempien jäsenten ikäryhmässä esiintyi enemmän itsensä korostamiseen liittyvää halukkuutta. Ainoastaan riippumattomuuden tarpeessa tulos oli iäkkäämpiä hieman alhaisempi. Johtamiseen ja päätösten tekemiseen nuoret

osallistuisivat mielellään. Jatkuvan henkilökohtaisen ja kasvun molemmat ryhmät valitsivat tässä arvotyypissä korkeimmilla arvoilla. Halu saada tekemisestään kiitosta oli hieman korkeampi nuorilla.

Taulukko 4. Avoimuus muutokselle.

KD-Nuoret olivat valmiimpia muutoksille, kuin KD:n iäkkäämmät jäsenet. Omista asioista päättäminen oli molemmille ryhmille yhtä tärkeää ja se sijoittui asteikossa korkealle. Tiedonjano ja ponnistelu merkittäviin saavutuksiin oli nuorten kohdalla suurempaa kuin yli 34-vuotiailla. Sukupuolien moninaisuutta ei juurikaan hyväksytä. Nuoret kuitenkin hieman enemmän suvaitsevaisempia kuin iäkkäämmät. Nuoret ovat valmiimpia ottamaan riskejä verrattuna yli 34-vuotiaisiin jäseniin. Uusien ideoiden tuottaminen ja luovuus merkitsevät nuorille jonkin verran enemmän kuin vanhemmille jäsenille.

6 JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA

Kyselyn vastauksia tutkiessani ensimmäinen havainto tuloksista oli, että yhdessäkään arvotyypissä ei ollut selkeää isoa eroa nuorten ja iäkkäämpien jä-

senten vastauksissa. Tarkastelin jokaisen neljän eri motiivien perusteella jaetun arvoryhmän vastauksia ja tein tuloksista taulukot, joissa jokaisen kysymyksen vastauksista laskin keskiarvon. Kohderyhmän kaksi eri ikäryhmää laitoin kaavioissa vertailua varten vierekkäin. Analysoin arvojen välisiä ristiriitoja ja dynamiikkaa, sekä sitä, miten arvot vastausten perusteella mahdollisesti yhtenevät. Pidin taulukossa desimaaliluvut, jotta pystyin vertailemaan pieniäkin eroja. Arvoympyrä-mallissa lähekkäin sijaitsevat arvot ovat samansuuntaisia ja vastapäisten arvojen yhteydet ovat heikoimmat (Helkama 2015, 92).

Schwartzin arvomallissa voimakkaimmin ikään liittyvä arvotyyppi on perinteet, joka sijaitsee nelikentässä säilyttämisen arvotyypissä (Helkama 2015, 95).

Tässä valitsemassani kohderyhmässä, jonka jaoin alle 33-vuotiaisiin ja yli 34-vuotiaisiin Kristillisdemokraattien jäseniin erot vastauksissa olivat pieniä. Nuoret olivat joissain kysymyksissä jopa vahvemmin säilyttämisen ja perinteiden puolella verrattuna iäkkäimpiin jäseniin. Schwartzin arvomallissa samaan arvotyyppiin yhdistetään useampi arvo-osio, jolloin arvotyyppijä voidaan pitää yleistyksinä ja siitä saattaa jäädä pois muitakin tärkeitä arvoja (Helkama 2015, 97).

Tähän tutkimukseen keräämiäni vastausten perusteella mielestäni nuorille pitäisi antaa enemmän vastuuta puolueen päätöksenteossa. Kyselyn vastausten mukaan nuoret haluavat mielellään ottaa johtamisvastuuta. He haluavat myös suunnitella ja tehdä päätöksiä. Nuoret pyrkivät jatkuvaan henkilökohtaiseen kasvuun ja kehitykseen. Päätelen näiden arvokyselyn tulosten mukaan nuorilla olevan halukkuutta ottaa tulevaisuudessa vastuullisia rooleja puolueessa. Arvotyypeistä säilyttäminen ja suuntaus itsestä poispäin toteutuvat hyvin KD Nuorten vastauksissa, joten ne eivät ole uhattuna.

Demokratian toteutuminen vaatii demokraattisten arvojen säilyttämistä. Demokraattisista arvoista pitää käydä jatkuvaa keskustelua ja uusia arvojen sisältöä tarvittaessa. Ne eivät aina ole kovin selkeitä ja arvojen käsitteistä voi olla erilaisia näkökulmia. (Juuti 2024, 76--77.) Kyselyni vastauksista pystyi näkemään, sen, että ikäryhmästä huolimatta KD:n jäsenillä on merkittävästi yhteistä arvopohjaa. KD Nuorten voidaan todeta kyselyn mukaan olevan iäkkäämpää ryhmää hieman suvaitsevaisempia sukupuolen moninaisuuden käsitteelle. Filosofit ovat määritelleet suvaitsevaisuuden tietoisesti pidättäytymiseksi estää tai kieltää toimintaa, jota ei hyväksytä. Suvaitsevaisuus hyveenä

tarvitsee toimintamallit, jotka luovat mahdollisuudet eri näkemysten kunnioittavalle julkiselle keskustelulle. Hyveet voivat auttaa löytämään ratkaisevia toimintatapoja tilanteisiin, missä ollaan erimielisiä. (Vainio 2013.) Tässä ajassa nuoret joutuvat ottamaan kantaa entistä enemmän sukupuoli-identiteettiä koskeviin keskusteluihin (Karvonen ym. 2023). KD:n emopuolueen ja KD Nuorten väliseen arvokeskusteluun tulisi mielestäni kiinnittää entistä enemmän huomiota, jotta edustuksellinen demokratia toteutuisi paremmin. Voimakas tiedonjano, valmius ottaa riskejä, uusien ideoiden tuottaminen ja luovuus olivat kyselyn vastauksissa KD Nuorilla luokiteltu tärkeämmäksi kuin iäkkäimmillä jäsenillä (kts. taulukko 4). Jokaisella organisaatiolla on oma historiansa ja perinteeksi muodostuneet toimintatavat. Organisaatioympäristön alati muuttuessa vaaditaan myös toimintatavoilta muutoksia. Organisaatiossa johtamisen ja organisoinnin käytänteitä tulisi tarkastella ajoittain, jotta demokratia säilyisi. (Juuti 2024, 190--193.)

Kunta- ja aluevaalien (2025) vaalikonekyselyissä arvokysymyksiä oli esimerkiksi Helsingin Sanomien vaalikoneen 25 vaalikonekysymyksestä 15. Arvokysymysten tarkoituksena oli asettaa ehdokkaat ja puolueet arvokartan nelikenttään vasemmisto-oikeisto- sekä liberaali-konservatiivi-jakoon. Arvokysymyksiin on usein helpompi vastata, kuin esimerkiksi kunnan päätöksentekoon liittyviin kysymyksiin, jolloin vähemmän politiikkaa seuraavat tulevat painottaneeksi enemmän ehdokasvalinnoissaan arvokysymyksiä. Vähemmän politiikkaa seuraavan vaalikonevastausten tulos ei välttämättä anna hänelle parasta mahdollista ehdokasta, koska taustatiedot ovat puutteelliset. Suomalaisille alle 40-vuotiaille vaalikoneet ovat vaalien tärkein tietolähde. Vaalikoneet voivat herättää nuorille kiinnostuksen politiikkaa kohtaan ja innoittaa tutustumaan puolueisiin. (Yrjönen 2025.)

Viime vuosina nuorten usko omaan tulevaisuuteensa on vahvistunut, mutta usko maailman tulevaisuuteen on heikentynyt. Lisääntynyt huoli ilmastonmuutoksista, Venäjän hyökkäys Ukrainaan, talouskriisi ja koronapandemia ovat tuoneet epävarmuutta tulevaisuususkoon. Nuorten hyvinvointiin ja arjen valintoihin tulevaisuudenuskolla on merkittävä rooli. Nuorten suhde tulevaisuuteen on yhteiskunnallisesti merkittävää, koska sillä on vaikutuksia siihen millaista yhteiskuntaa he rakentavat. Tulevaisuususkoa on ilmiönä vaikea määritellä,

mutta pääasiallisesti sillä tarkoitetaan yksilön luottamusta omaan vaikuttamis- mahdollisuuteen yhteiskunnan tulevaisuudessa. Enemmistö nuorista (58 %) luottaa siihen, että heidän kykynsä ja taitonsa ovat hyvät tulevaisuudessa toimimiseksi. Mielestäni huomion arvoinen asia on se, että viime vuodet ovat heikentäneet huomattavasti enemmän nuorten naisten kuin nuorten miesten tulevaisuuden uskoa. (Lasten ja nuorten säätiö 2022, 2--4.) KD Nuoret pitivät tärkeänä toisista huolehtimista, luonnonsuojelua ja uusien ideoiden luomista, joka kertoo, että he uskovat voivansa vaikuttaa tulevaisuuteensa.

Yhteiskunnallisen kriisin sattuessa turvallisuus ja säilyttäminen arvoina korostuvat. KD Nuorten mukaan turvallisuus on vahvasti yksi onnellisuuden perusteista. Tutkimustuloksessa KD-Nuoret arvottivat korkealle turvallisuuden, joka korreloi tämän Lasten ja Nuorten säätiön (2022) tekemän tutkimuksen kanssa koskien nuorten tulevaisuudenuskoa. KD Nuorten usko siihen, että Jumala vaikuttaa heidän elämäänsä luo myös turvallisuuden tunnetta siihen, että heistä pidetään huolta. KD Nuorista suurin osa vastasi toimivansa yleensä järkevästi ja harkitusti. Tästä voi päätellä, että kyselyyn vastanneet KD Nuoret luottavat omiin kykyihinsä toimia vastuullisesti. (kts. taulukko.3.) Mielestäni kaikkien nuorten kanssa toimivien pitäisi kuulla nuorten huolet ja osoittaa konkreettisia ratkaisuja siihen, miten toimijat voisivat omalta osaltaan vaikuttaa nuorten tulevaisuudenkuvaan.

Puolueiden jäsenmäärät ovat laskeneet hurjasti viimeisten vuosikymmenten aikana (Alastalo & Ijäs 2024). KD Nuorten jäsenmäärä on laskenut viimeisen vuoden aikana 100 jäsenellä (KD:n jäsenrekisteri 2025). Tämä tarkoittaa demokratian heikkenemistä nuorten kohdalla. KD Nuorten jäsenhankintaan olisi hyvä kiinnittää huomiota entistä enemmän. Tulevaisuuden politiikan tekijät tarvitsevat aikuisten ohjausta ja tukea. (Hantula ym. 2024) suosittaa taloudellisesti heikommassa asemassa olevien nuorten tukemista yhteiskunnalliseen osallistumiseen. Mitä muita keinoja nuorten puoluepoliittisen osallistumisen parantamiseen tarvitaan? Tämän opinnäytetyön tuloksista KD Nuorten arvoista puolueen johto voisi hyötyä suunnitellessaan puolueen strategiaa. KD Nuorten arvoista arvotutkimusta voisi laajentaa koskemaan tyttöjen ja poikien välisiä eroja. Arvoerojen vertailuun olisi mielestäni ollut hyvä saada mukaan myös avoimia haastattelukysymyksiä. Niiden toteuttaminen ei tähän työhön onnistunut ajallisten haasteiden vuoksi.

LÄHTEET

Aarnio, A-R. 2017. Miten luottamus rakentuu? Tampereen yliopisto. Pro gradu. WWW-dokumentti. Saatavissa: [GRADU-1507723190.pdf](#) [viitattu 18.5.2025].

Alastalo, S. & Ijäs, J. 2024. Miten menee poliittisilla nuorisjärjestöillä? WWW-dokumentti. Päivitetty 5.11.2024. Saatavissa: [Miten menee poliittisilla nuorisjärjestöillä? Jäsenmäärissä johtaa yllättävä puolue | Demokraatti.fi](#) [viitattu 18.5.2025].

Eettiset ohjeet. 2023. Suomen kristillisdemokraatit rp. WWW-dokumentti. Saatavissa: [Eettiset ohjeet | Kristillisdemokraatit](#) [viitattu 18.5.2025].

Erola, J. & Lahtinen, H. & Wass, H. 2017. Periytyvää eriytymistä - vanhemmilla selvä vaikutus nuorten äänestämiseen. WWW-dokumentti. Saatavissa: [Periytyvää eriytymistä – vanhemmilla selvä vaikutus nuorten äänestämiseen | Tieto&trendit](#) [viitattu 23.5.2025]

Erävalo, E. 2018. Johdatus kristillisdemokratiaan. WWW-dokumentti. Saatavissa: [Yhteinen-hyva-johdatus-kristillisdemokratiaan.pdf \(kompassi.org\)](#) [viitattu 18.5.2025].

Finlex. 2025. Kuntalaki. WWW-dokumentti. Saatavissa: [Kuntalaki | 410/2015 | Lainsäädäntö | Finlex](#) [viitattu 22.5.2025].

Haimi, T. 2024. Poliittiset kannat eriytyvät Suomessa yhä enemmän sukupuolen mukaan. Poliitikasta tiedelehti. Artikkelit. Saatavissa: [Suomalaiset puolueet ja sosiaalinen media – Poliitikasta](#) [viitattu 18.5.2025].

Hantula, K. Lauha, H. Mäkelä, R-M. Vahti, J. 2024. Sitra. Demokratia osaksi arkea. Selvitys yhteiskunnallisen osallistumisen esteistä nuorten aikuisten elämässä. WWW-dokumentti. Saatavissa: [Demokratia osaksi arkea](#) [viitattu 18.5.2025].

Helkama, K. 2015. Suomalaiset arvot. Mikä meille on oikeasti tärkeää? Helsinki. Suomalaisen kirjallisuuden seura.

Iivonen, S. 2022. Luottamus muutoksessa? Suomalaisten nuorten luottamus poliittisia puolueita kohtaan 2010-luvulla. PDF-dokumentti. Saatavissa: [IivonenSanteri.pdf](#) [viitattu 18.5.2025].

Juuti, P. 2024. Demokratian puolustus. Keuruu: Otavan Kirjapaino Oy
Karvonen, M. & Karukivi, K. ym. 2023. Identiteetin muodostuminen ja sen eri osa-alueet nuoruusiässä. Artikkelit. Saatavissa: [Identiteetin muodostuminen ja sen eri osa-alueet nuoruusiässä - Lääkärilehti](#) [viitattu 18.5.2025].

Kauppinen, T. & Wass, H. 2024. Artikkelit. Päivitetty: 20.8.2024. Saatavissa:

[Tutkimus: Naisten ja miesten poliittiset kannat eriytyvät yhä enemmän – ”Nuoret miehet ovat naisia konservatiivisempia” | Demokraatti.fi](#) [viitattu 22.5.2025].

Kestilä-Kekkonen, E. & Korvela, P-E. 2017. Poliittinen osallistuminen vanhassa ja uudessa merkityksessä. WWW-dokumentti. Saatavissa: [978-951-39-7077-2.pdf](#) [viitattu 18.5.2025].

Kivijärvi, A. & Myllyniemi, S. 2022. Nuorisobarometri. WWW-dokumentti. Saatavissa: [Läpi kriisien. Nuorisobarometri 2022](#) [viitattu 18.5.2025].

Korpelainen, P. 2020. Arvon papit. Suomen evankelisluterilaisen kirkon pappien arvot ja niiden keskinäiset jännitteet. WWW-dokumentti. Saatavissa: [teol-tutkielmapohja](#) [viitattu 18.5.2025].

Koskenranta, S. 2017. Poliitiikan uusi sukupolvi -Kuinka saada nuoret mukaan puolue toimintaan? WWW-dokumentti. Saatavissa: [Koskenranta Sanna.pdf \(theseus.fi\)](#) [viitattu 18.5.2025].

Kukkola, J. 2017. Uusmaalaisten toisen asteen opiskelijoiden yhteiskunnallinen valveutuneisuus ja työelämätietous. WWW-dokumentti. Saatavissa: [ONT Kukkola.pdf](#) [viitattu 18.5.2025].

Kunta- ja aluevaalit 2025. Vaalikone. Helsingin Sanomat. Saatavissa: [Helsingin Sanomat vaalikone | Kunta- ja aluevaalit 2025 | Tervetuloa vaalikoneeseen](#) [viitattu 22.5.2025].

Lehto M. 2020. Hyvinvointiyhteiskunnan arvot. Avain tulevaisuuden Suomeen. Helsinki. Into kustannus Oy.

Lindvall, O. 2023. Miten eduskuntapuolueet suhtautuvat uusiin poliittisiin osallistumiskeinoihin? Pro gradu. WWW-dokumentti. Saatavissa: [LindvallOs-car.pdf](#) [viitattu 18.5.2025].

Maunu, A. & Kiilakoski.T. 2018. Ohjausta osallisuuteen? Sosiaalinen ja poliittinen osallisuus ammattiin opiskelevien nuorten arjessa. WWW-dokumentti. Saatavissa: [Ohjausta osallisuuteen? - pdf \(journal.fi\)](#) [viitattu 18.5.2025]

Mihailov, M. 2015. Universalisti vai suoriutuja? Suomalaisten jakautuminen Shalom Schwartzin arvotypologiaan sosiodemografisten taustamuuttujien valossa. Pro gradu. WWW-dokumentti. Saatavissa: [URN:NBN:fi:jyu-201503201496.pdf](#) [viitattu 18.5.2025].

Opetus- ja kulttuuriministeriö. 2025. Suomen nuorisotyön tilastot. WWW-dokumentti. Saatavissa: [Raportit ja julkaisut – Nuorisotilastot.fi](#) [viitattu 22.5.2025].

Pekkarinen, E. & Myllyniemi, E. 2017. Opin polut ja pientareet. Nuorisobarometri. PDF-dokumentti. Saatavissa: [Nuorisobarometri 2017 WEB.pdf](#) [viitattu 22.5.2025].

Periaateohjelma. 2017. Suomen kristillisdemokraatit rp. WWW-dokumentti. Saatavissa: [Periaateohjelma | Kristillisdemokraatit](#) [viitattu 18.5.2025].

Periaateohjelma. 2021. KD Nuoret. WWW-dokumentti. Saatavissa: [Periaateohjelma - KD Nuoret](#) [viitattu 18.5.2025].

Porkkala, S. 2024. Nuoret ja demokratia. Allianssi. WWW-dokumentti. Saatavissa: [Nuoret ja demokratia - Nuorisola](#) [viitattu 18.5.2025].

Puustinen, M. & Rantala, J. 2023. Politikointia koulussa - vai koululla? Artikkel. PDF-dokumentti. Saatavissa: [112334-Artikkelin teksti-275872-1-10-20230414 \(1\).pdf](#) [viitattu 18.5.2025].

Rinne, E. Kallio, K. 2017. Nuorten tilallisten mielikuvien lähteellä. WWW-dokumentti. Saatavissa: [Nuorten tilallisten mielikuvien lähteillä - pdf](#) [viitattu 23.5.2025].

Saarinen, A. Koiranen, I. 2020. Suomalaiset puolueet ja sosiaalinen media. Artikkel. Saatavissa: [Suomalaiset puolueet ja sosiaalinen media – Poliitikasta](#) [viitattu 18.5.2025].

Suomen Kristillisdemokraatit s.a. Piirijärjestöt. WWW-dokumentti. Saatavissa: [Piirijärjestöt, erityisjärjestöt ja paikallisosastot - KD-osastot](#) [viitattu 23.5.2025].

Toiveikas ja pelottava - selvitys nuorten tulevaisuuskosta. 2022. Lasten ja nuorten säätiö. WWW-dokumentti. Saatavissa: ["Toiveikas ja pelottava" – selvitys nuorten tulevaisuuskosta. Lasten ja nuorten säätiö & Tietoevry 2022.](#) [viitattu 18.5.2025].

Vainio, O-P. 2013. Mitä on olla suvaitsevainen? Hyveet-artikkeli. Saatavissa: [Mitä on olla suvaitsevainen? - Hyveet](#) [viitattu 18.5.2025].

Yrjönen, A. 2025 Media suosii vaalikoneissa arvokysymyksiä, mutta hyötyykö äänestäjä? Artikkel. Saatavissa: [Media suosii vaalikoneissa arvokysymyksiä, mutta hyötyykö äänestäjä? - Journalisti](#) [viitattu 18.5.2025].

Yrjönsuuri M. 2008. Hyvän olemus. Johdatus etiikkaan. Helsinki. Kirjapaja.

LIITTEET

KYSELYLOMAKE

Liite 1

Opinnäytetyö

Kyselylomake, opinnäytetyö 2024, Miia Marjakangas/ Xamk/yhteisöpedagogi

miimarjakangas1@gmail.com [Vaihda tiliä](#)*** Pakollinen kysymys**

Sähköposti *

 Tallenna miimarjakangas1@gmail.com sähköpostiosoitteeksi vastaukseni

Opinnäytetyön aihe: Kristillisdemokraattisten nuorten arvomaailma verrattuna puolueen muihin jäseniin Shalom Schwartzin arvoteoriataulukon mukaan tarkasteltuna

Arvot kertovat siitä, mikä ihmistä motivoi. Schwartzin mukaan arvot voidaan jakaa neljään laajempaan ryhmään motiivien perusteella:

- 1. Muihin, itsensä ulkopuolelta löytyviin arvoihin, jotka liittyvät läheisten ja maailman hyvinvointiin.*
- 2. Itseä korostaviin arvoihin, jolloin tärkeimpänä ihminen pitää omaa menestystä ja valtaa.*
- 3. Pysyvyyttä korostaviin arvoihin, jolloin normeja ja perinteitä pidetään tärkeinä.*
- 4. Avoimuuteen liittyviin arvoihin, missä motivaationa toimintaan ovat luovuus, jännittävät kokemukset ja vapaus.*

Väittämiä on kuusi jokaiseen ryhmään liittyen, eli yhteensä 24 väittämää.

Kuinka vanha olet? *

Oma vastauksesi

Mikä on sukupuolesi? *

Nainen

Mies

1. Minulle on tärkeä huolehtia ympärilläni olevien ihmisten hyvinvoinnista. *

1 2 3 4 5

Ei lainkaan samaa mieltä

Erittäin paljon samaa mieltä

2. Pyrin aktiivisesti parantamaan yhteiskuntaa *

1 2 3 4 5

Ei lainkaan samaa mieltä

Erittäin paljon samaa mieltä

3. Kaikilla pitäisi olla samat mahdollisuudet elämässä *

1 2 3 4 5

Ei lainkaan samaa mieltä

Erittäin paljon samaa mieltä

4. Ympäristöstä huolehtiminen on minulle tärkeää *

1 2 3 4 5
Ei lainkaan samaa mieltä   Erittäin paljon samaa mieltä

---

5. Minulle on tärkeää kuunnella ihmisiä, jotka ovat erilaisia kuin itse olen *

1 2 3 4 5
Ei lainkaan samaa mieltä   Erittäin paljon samaa mieltä

---

6. Minusta on tärkeää olla ystävävilleni uskollinen *

1 2 3 4 5
Ei lainkaan samaa mieltä   Erittäin paljon samaa mieltä

---

7. Toimin yleensä järkevästi ja harkitusti *

1 2 3 4 5
Ei lainkaan samaa mieltä   Erittäin paljon samaa mieltä

8. Uskon Jumalan vaikuttavan elämään *
*

1 2 3 4 5
Ei lainkaan samaa mieltä   Erittäin paljon samaa mieltä

---

9. Säännöt ja määräykset ovat minulle tärkeitä *
*

1 2 3 4 5
Ei lainkaan samaa mieltä   Erittäin paljon samaa mieltä

---

10. Ihminen tarvitsee turvallisuutta ja varmuutta ollakseen onnellinen *
*

1 2 3 4 5
Ei lainkaan samaa mieltä   Erittäin paljon samaa mieltä

---

11. Päätöksissä valitsen turvallisen tien *
*

1 2 3 4 5
Ei lainkaan samaa mieltä   Erittäin paljon samaa mieltä

---

12. Lapsille tulee opettaa tiukat moraal säännöt *

1 2 3 4 5
Ei lainkaan samaa mieltä   Erittäin paljon samaa mieltä

---

13. Otan mielelläni johtamisen vastuulleni *

1 2 3 4 5
Ei lainkaan samaa mieltä   Erittäin paljon samaa mieltä

---

14. Nautin suunnittelusta ja päätösten tekemisestä *

1 2 3 4 5
Ei lainkaan samaa mieltä   Erittäin paljon samaa mieltä

---

15. Minulla on voimakas riippumattomuuden tarve *

1 2 3 4 5
Ei lainkaan samaa mieltä   Erittäin paljon samaa mieltä

16. Pysin jatkuvaan henkilökohtaiseen kasvuun ja kehittymiseen *

1 2 3 4 5

Ei lainkaan samaa mieltä

Erittäin paljon samaa mieltä

---

17. Haluan saada tekemisistäni kiitosta ja ihailua *

1 2 3 4 5

Ei lainkaan samaa mieltä

Erittäin paljon samaa mieltä

---

18. Ponnistelen päästäkseni merkittäviin saavutuksiin *

1 2 3 4 5

Ei lainkaan samaa mieltä

Erittäin paljon samaa mieltä

---

19. Minua ajaa voimakas tiedonjano *

1 2 3 4 5

Ei lainkaan samaa mieltä

Erittäin paljon samaa mieltä

20. Minusta on oikein ottaa riskejä *

1 2 3 4 5
Ei lainkaan samaa mieltä   Erittäin paljon samaa mieltä

---

21. Hyväksyn sukupuolen moninaisuuden *

1 2 3 4 5
Ei lainkaan samaa mieltä   Erittäin paljon samaa mieltä

---

22. Haluan olla vapaa ja riippumaton toisista *

1 2 3 4 5
Ei lainkaan samaa mieltä   Erittäin paljon samaa mieltä

---

23. Minusta on tärkeää päättää itse omista asioistani *

1 2 3 4 5
Ei lainkaan samaa mieltä   Erittäin paljon samaa mieltä

---

24. Uusien ideoiden tuottaminen ja luovuus on minulle tärkeää *

1 2 3 4 5
Ei lainkaan samaa mieltä   Erittäin paljon samaa mieltä

LÄMMIN KIITOS, KUN PYSÄHDYIT HETKEKSI POHTIMAAN ARVOJASI JA OSALLISTUIT OPINNNÄYTETYÖNI AINEISTON KERÄÄMISEEN!